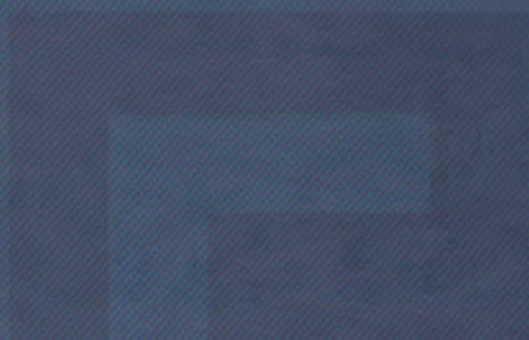
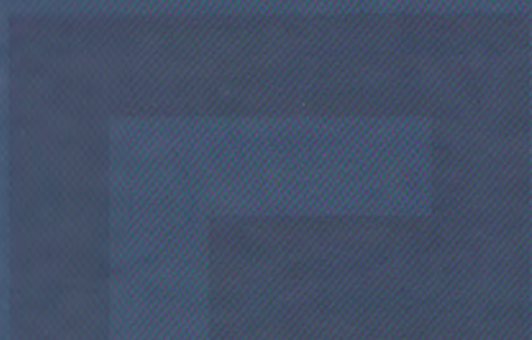

ახალგაზრდულ
ქართული
ლექსიკონი

ΕΛΛΗΝΟΓΕΩΡΓΙΑΝΟ
ΛΕΞΙΚΟ

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი

პროგრამა «ლოგოსი»

ასალბერძნულ-ქართული ლექსიკონი

სოფიო შამანიდის რედაქციით

შემდგენელთა ჯგუფი:

თეა გამრეკელი, თეა გაფრინდაშვილი, ირინე ღარჩია, მაკა ქამუშაძე, ანი ჩიქოვანი
შესავალი ნაწილი, გრამატიკული ცხრილები: სვეტლანა ბერიკაშვილი, სოფიო შამანიდი
გეოგრაფიული სახელები, აბრევიატურები, კორექტურა: მედეა მეგრეველი

თბილისი
2017

Κρατικό Πανεπιστήμιο της Τιφλίδας Ιβανέ Τζαβαχισβίλι
Ινστιτούτο Κλασικών, Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών

Πρόγραμμα «Λόγος»

ΕΛΛΗΝΟΓΕΩΡΓΙΑΝΟ ΛΕΞΙΚΟ

Επόπτρια σύνταξης: **Σοφία Σιαμανίδου**

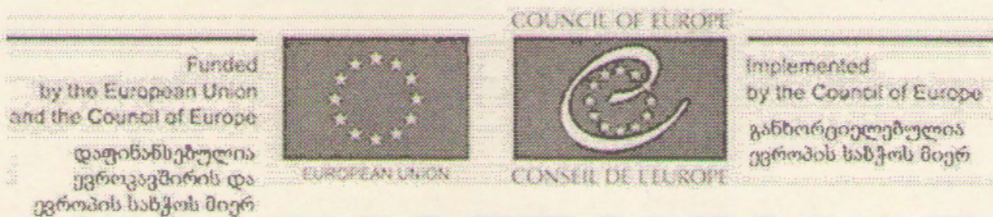
Συντακτική ομάδα:

Τέα Γκαμρεκέλι, Τέα Γκαπριντασβίλι, Μάκα Καμουσάτζε, Ειρήνη Ντάρτσια, Άνι Τσικοβάνι

Εισαγωγή, γραμματικοί πίνακες: **Σβετλάνα Μπερικασβίλι, Σοφία Σιαμανίδου**

Γεωγραφικά ονόματα, βραχυγραφίες τίτλων οργανισμών και τυπογραφική διόρθωση:
Μήδεια Μετρεβέλι

Τιφλίδα
2017

ლექსიკონი იბეჭდება 400 ტირაჟით პროექტის - “ეროვნულ უმცირესობათა სამოქალაქო ინტეგრაცია საქართველოში და რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტია” - ფარგლებში, რომელიც ევროკავშირისა და ევროპის საბჭოს აღმოსავლეთ პარტნიორობის პროგრამული თანამშრომლობის ნაწილია და განკუთვნილია უსასყიდლოდ გავრცელებისათვის სკოლებისა და სამეცნიერო საზოგადოებისათვის.

© თეა გამრეკელი, 2017
 © თეა გაფრინდაშვილი, 2017
 © ირინე დარჩია, 2017
 © მაკა ქამუშაძე, 2017
 © სოფიო შამანიდი, 2017
 © ანი ჩიქოვანი, 2017

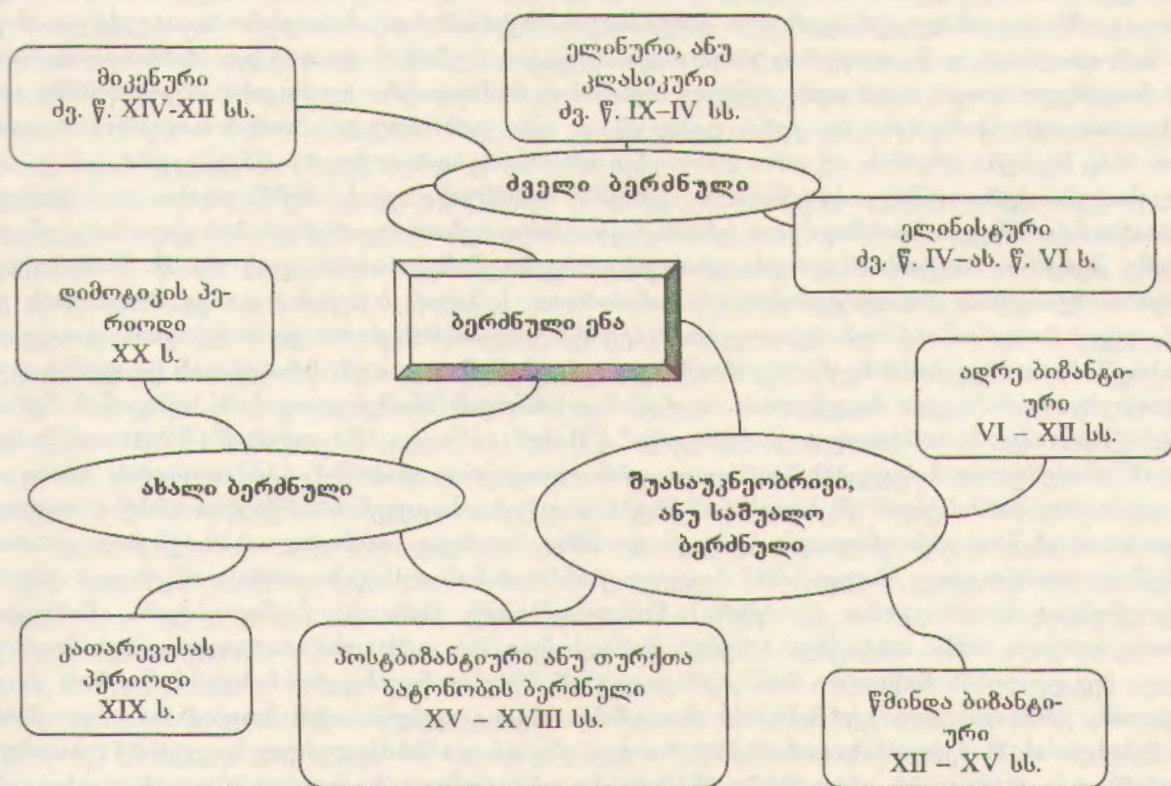
ISBN 978-9941-401-45-9

© Τέα Γκαμρεκέλι, 2017
 © Τέα Γκαπρινταშβίλι, 2017
 © Μάκα Καμουσάτζε, 2017
 © Ειρήνη Ντάρτσια, 2017
 © Σοφία Σαμανίδου, 2017
 © Άνι Τσικοβάνι, 2017

ბერძნული ენის ისტორია

ბერძნული ენა ინდოევროპულ ენათა ოჯახს მიეკუთვნება. მას მრავალსაუკუნოვანი ისტორია აქვს. ბერძნულ ენაზე შექმნილი პირველი წერილობითი ძეგლები ძვ. წ. XIV-XII საუკუნეებით თარიღდება. იმ დროიდან მოყოლებული დღემდე ბერძნულმა ენამ უამრავი ცვლილება განიცადა და დღეს სრულიად გრანსფორმირებული და გამარტივებული სახით გვევლინება. თანამედროვე ენათმეცნიერებაში ენის ისტორიასთან დაკავშირებულ მრავალ საკითხზე ამრთა სხვადასხვაობა არსებობს. ასე მაგალითად, მეცნიერები დღემდე დავობენ იმის თაობაზე, თუ როდის და სად მოხდა ბერძნული ენის გამოყოფა საერთო ინდოევროპულიდან, როდის და რა გზით დამკვიდრნენ ბერძნები ბალკანეთის ნახევარკუნძულსა და ეგეიდაში, რამდენ პერიოდად იყოფა ბერძნული ენის განვითარების ისტორია, რა დროიდან იწყება ახალი ბერძნული ენის ხანა, რომელი დიალექტის საფუძველზე ჩამოყალიბდა ახალი ბერძნული ენა და ა. შ.

გავრცელებული ამრის თანახმად, ბერძნული ენის განვითარების ისტორიაში სამი ძირითადი ეტაპი გამოიყოფა: ძველი ბერძნული – პირველი წერილობითი დოკუმენტების გაჩენიდან ანტიკურობის დაქვეითებაამდე, ანუ ახ. წ. აღ. IV-V საუკუნეების ჩათვლით; საშუალო ბერძნული – ანტიკურობის დაქვეითებიდან ბიზანტიის დაცემაამდე (1453) და ახალი ბერძნული – XV-XXI სს. რა თქმა უნდა, ეს დაყოფა პირობითია, ვინაიდან ძალზე რთულია მკაფიოდ განისაზღვროს ამა თუ იმ პერიოდის დასაწყისი და დასასრული.

1

როგორც ცხრილიდან ჩანს, ძველი ბერძნულის პერიოდი, თავის მხრივ, სამ ქვეპერიოდად იყოფა: მიკენური, რომელიც ძვ. წ. XI-XII საუკუნეების ე. წ. B ხაზოვან წარწერებში დასტურდება;

¹ ცხრილში მოცემულია ბერძნული ენის განვითარების სხვადასხვა ეტაპი, კერძოდ ძველი ბერძნული, საშუალო ბერძნული და ახალი ბერძნული. თითოეული ეტაპი, თავის მხრივ, რამდენიმე ქვეპერიოდად არის წარმოდგენილი. პოსტბიზანტიური ანუ თურქთა ბატონობის ბერძნული ზოგიერთი მეცნიერის ამრით საშუალო ბერძნულის პერიოდს მიეკუთვნება, ხოლო მეორე თვალსაზრისით ახალი ბერძნულის ეპოქას. ამიტომ ცხრილში ის ორივე პერიოდს უერთდება, რათა მკითხველს სრული წარმოდგენა შეექმნას მეცნიერებაში არსებული თვალსაზრისების შესახებ.

ელინური, ანუ კლასიკური, რომლის განმავლობაშიც შეიქმნა ძველი ბერძნული ლიტერატურის უბრწყინვალესი ძეგლები და ელინისტურ ეპოქაში ჩამოყალიბებული კოინე.

მიკენური ეპოქის ბერძნული ენა, როგორც B ხაზოვანი წარწერებით შესრულებული დოკუმენტების ანალიზი გვიჩვენებს, საკმაოდ განვითარებული იყო. არსებობდა ერთიანი ენა, რომელიც ჯერ კიდევ არ ავლენდა დიალექტურ განსხვავებებს.

ძვ. წ. XI-X საუკუნეებში ხდება ბერძნული დიალექტების ჩამოყალიბება. ეს დიალექტებია: იონიური, ეოლიური, დორიული, მოგვიანებით კი ატიკური, რომლებიც, თავის მხრივ, მრავალ ქვე-დიალექტსა თუ კილოს აერთიანებდნენ. თანამედროვე მეცნიერებაში ამრთა სხვადასხვაობაა ძველბერძნულ დიალექტთა დიფერენციაციასთან დაკავშირებით. XX საუკუნის შუა წლებამდე მეცნიერებაში დამკვიდრებული ამრის თანახმად, ძველ ბერძნულში სამი ძირითადი დიალექტური ჯგუფი გამოიყოფა: იონიურ-ატიკური, აქეური (ეოლიური, არკადიულ-კეიპროსული) და დორიული. B ხაზოვანი წარწერების გაშიფვრის შემდეგ კი ეოლიური და არკადიულ-კეიპროსული დიალექტური ჯგუფები გაიყო, ხოლო სახელწოდება აქეური არკადიულ-კეიპროსულ დიალექტს შერჩა, რადგანაც, როგორც ჩანს, ის ყველაზე ახლოს იდგა აქეურ, ანუ მიკენური საბერძნეთის მკვიდრთა დიალექტთან. ამგვარად, თანამედროვე მეცნიერებაში საყოველთაოდ მიღებულია ძველი ბერძნული დიალექტების ოთხ ძირითად ჯგუფად დაყოფა: იონიურ-ატიკური, ეოლიური, არკადიულ-კეიპროსული და დორიულ-ჩრდილო-დასავლეთ ბერძნული.

კლასიკურ პერიოდში ბერძნულენოვან სამყაროს ბერძნებს არ ჰქონდა ერთიანი სალიტერატურო ენა. მის ფუნქციას დიალექტები ასრულებდნენ. ესა თუ ის დიალექტი ნორმატიული ხდებოდა ამა თუ იმ ლიტერატურული ჟანრისთვის. შესაბამისად, სასაუბრო დიალექტებთან ერთად ჩამოყალიბდა ე. წ. ლიტერატურული დიალექტები. ეპოსის დიალექტი, ძირითადად, იონიურის საფუძველზე იყო აგებული; კუნძულ ლესბოსის მონოდიური ლირიკისა – ეოლიურზე; დრამის სადიალოგო პარტიები ატიკური დიალექტით იყო გამართული, ხოლო საგუნდო – დორიულით. რაც შეეხება პროზას, აქ ორი დიალექტი დომინირებდა: იონიური და ატიკური.

კლასიკურ პერიოდშივე საფუძველი ეყრება ბერძნული ენის შესწავლასა და კვლევას. მართალია, ბერძნული ნორმატიული გრამატიკა დაახლოებით მეორე და პირველი საუკუნეების მიჯნაზე შეიქმნა, მაგრამ ინტერესს ლინგვისტური საკითხებისადმი უკვე ძვ. წ. V საუკუნეში უხედებით. ლინგვისტური დაკვირვებები, ძირითადად, სიგყვის ბუნებასა და ეტიმოლოგიას ეხებოდა. უკვე პომპროსთან და პესიოდესთან გვაქვს ცდები სახელთა ეტიმოლოგიის დადგენისა, ევრიპიდეს "ჰალამედისის" ჩვენამდე მოღწეულ ფრაგმენტში და დემოკრიტესთან კი ფონეტიკური კლასიფიკაციის პირველი მცდელობაა. ლინგვისტიკისათვის მნიშვნელოვანია პლატონის "კრატილოსი" ("Κρατύλος"), არისტოტელეს "პოეტიკა" ("Ποιητική") და "რიტორიკა" ("Ρητορική"). პლატონთან მოცემულია სიგყვების პირველი ფონოლოგიური ანალიზი ეტიმოლოგიის გზით, აღნიშნულია "ბარბაროსული" ენებიდან ნასესხები სიგყვები, სიგყვების არქაული გიპები, ადგილობრივი დიალექტები, გამოყოფილია სახელი და მზნა, ბგერები დაყოფილია ხმოვნებად და თანხმოვნებად. არისტოტელე "პოეტიკაში" მეტყველების რვა ნაწილს გამოყოფს, დაწყებული უმცირესი ელემენტიდან (στοιχείον – ბგერა) წინადადებად (λόγος). ესენია: ბგერა, მარცვალი, კავშირი, სახელი, მზნა, არტიკლი, ბრუნვა, წინადადება. რა თქმა უნდა, არისტოტელეს მიერ მოცემული მეტყველების ნაწილთა სია ჯერ კიდევ არ იყო ლინგვისტური სისტემა, მაგრამ ეს იყო მცდელობა გრამატიკული გერმინების ანალიზისა. არისტოტელეს აქვს ზოგიერთი სხვა ცნობაც ენის შესახებ. ის მსჯელობს სინონიმებზე, რთულ, იშვიათ და მოძველებულ სიტყვებზე (γλῶσσαι).

ბერძნული გრამატიკის ისტორიაში მნიშვნელოვანი ადგილი სტოელთა სკოლას უკავია. ცნობილია, რომ მეტყველების ნაწილების შესახებ მოძღვრების შექმნა სტოელთა დამსახურებაა. მართალია, არისტოტელესთან გვხვდება მეტყველების ნაწილთა სახელწოდებები, მაგრამ არისტოტელეს არცერთ ნაშრომში მეტყველების ნაწილებზე ცალკე მსჯელობა არ გვაქვს. ცალკეული გრამატიკის ძირითადი ცნებების შექმნით სტოელებმა საფუძველი მოუშალეს გრამატიკის, როგორც მეცნიერების, ჩამოყალიბებას, რაც უკვე ელინიზმის ეპოქაში მოხდა.

ძვ. წ. IV საუკუნიდან ბერძნულ ენაში მნიშვნელოვანი ცვლილებები ხდება. მას შემდეგ, რაც ალექსანდრე მაკედონელის ლაშქრობის შედეგად ე. წ. ელინისტური სამყარო შეიქმნა, დაისვა ერთიანი სალიტერატურო ნორმის შექმნის საკითხი. რამდენადაც იერუსალილი ატიკური დიალექტის საფუძველზე შეიქმნა ე. წ. საერთო დიალექტი (κοινή διάλεκτος), რომელიც შემდგომ

უფრო ცნობილი გახდა თავისი რედუცირებული ფორმით $\kappa\omicron\iota\upsilon\tau\eta$. მოგვიანებით კი ამ ტერმინმა უფრო განზოგადებული მნიშვნელობა მიიღო და, საერთოდ, კულტურული თუ ისტორიული ერთეულის აღსანიშნავად გამოიყენება. კოინე, ფაქტობრივად, გახდა ძირითადი ენობრივი ნორმა ალექსანდრე მაკედონელის იმპერიის ფარგლებში მოქცეული სრულიად განსხვავებული ხალხებისთვის.

რეგიონალური დიალექტები ჯერ კიდევ აგრძელებენ არსებობას, პარალელურად ეხედებით კოინეს სახემეცვლილ ვარიანტსაც ამა თუ იმ დიალექტისთვის დამახასიათებელი ელემენტებით, რასაც ძვ. წ. IV საუკუნის წარწერათა კვლევაც ცხადყოფს.

უნდა აღინიშნოს, რომ ელინისტურ ეპოქაში ერთი მხრივ, არსებობდა ე. წ. ლიგერაგურული კოინე, ხოლო, მეორე მხრივ - ხალხური ე. ი. სალაპარაკო კოინეც. ლიგერაგურული კოინეს მაგალითად შეიძლება დავასახელოთ პოლიბიოსის ისტორიები, ახალი აღთქმა და სეპტუაგინტა. რაც შეეხება ე. წ. ხალხურ კოინეს, იგი რელიეფურად წარმოჩინდება ძვ. წ. IV - ახ. წ. VI საუკუნეების პაპირუსსა და სხვა მასალაზე შესრულებულ პირად წერილებსა და დოკუმენტებში.

ელინისტურ ეპოქაში შეიმჩნევა აგრეთვე ატიკური დიალექტისათვის დამახასიათებელი ნორმების წმინდად აღდგენის ტენდენცია, რომელიც ატიკისტური მოძრაობის სახელით არის ცნობილი. მისი გაჩენა რომაული ბაგონობის შედეგად ბერძნული სამყაროს პოლიტიკურმა და კულტურულმა დაქვეითებამ განაპირობა. ლიგერაგურული დაქვეითების მიზეზად ატიკური დიალექტისგან დაშორებას ასახელებდნენ. ხდებოდა წინაპართა ენის მონური მიბაძვა, რის გამოც ენა თავისი ბუნებრივი განვითარების გზას ასცდა. ატიკისტური მოძრაობის მნიშვნელოვან წარმომადგენელთაგან შეიძლება დავასახელოთ დიოგენე ლაერტელი, პეროდოტოს ატიკუსი, დიონ ქრისტოსტომოსი და სხვ. რა თქმა უნდა, ატიკისტურ მოძრაობას თავისი დადებითი მხარეც ჰქონდა. მის უდაო წარმატებად კლასიკური ავტორების კვლევა უნდა ჩაითვალოს. საერთოდ კი, ატიკისტურმა მოძრაობამ საფუძველი ჩაუყარა ე. წ. დიგლოსიას ანუ ორენოვნების პროცესს, რომელიც შუა საუკუნეებში კიდევ უფრო გაძლიერდა.

ელინიზმის ეპოქას აგრეთვე უკავშირდება გრამატიკის დამოუკიდებელ დისციპლინად ჩამოყალიბება. ამ დროის გრამატიკულმა სკოლამ ალექსანდრიული სკოლის სახელწოდება მიიღო. მას გამოჩენილ წარმომადგენელთაგან შეიძლება დავასახელოთ ბენოდოტოს ეფესელი, კალიმაქოს კვირინელი, ერაგოსტენეს კვირინელი, არისტოფანე ბიზანტიონელი, არისტარქოს სამოთრაკიელი და სხვ. სწორედ არისტარქოსმა განასხვავა მეტყველების რვა ნაწილი, რომლებიც მასში მოსწავლემ დიონისიოს თრაკიელმა იმავე რაოდენობითა და თანმიმდევრობით შეიგანა თავის გრამატიკაში. ამ ფილოლოგთა შრომებს ჩვენამდე არ მოუღწევია. ინფორმაცია, რომელიც მოგვეპოვება ალექსანდრიულ სწავლულთა შესახებ, ამოკრეფილია პომპროსის სქოლიოებიდან. ერთდურთ გამოჩენილი ამ მხრივ დიონისიოს თრაკიელის "გრამატიკის ხელოვნება" (*Τέχνη γραμματική*) წარმოადგენს, რომელიც ამ პერიოდის გრამატიკული აზროვნების მწვერვალია. ეს არის პირველი მწყობრი გრამატიკული სისტემა, რომელიც, რა თქმა უნდა, წინამორბედთა ნაშრომების შეჯამებას წარმოადგენს. დიონისიოს თრაკიელის გრამატიკით, ფაქტობრივად, იწყება გრამატიკული მეცნიერების ისტორია. მნიშვნელოვანია აგრეთვე აპოლონიოს დისკოლოსის მოღვაწეობა, რომელიც, ძირითადად, სინტაქსის საკითხებზე მუშაობდა. მისი ნაშრომებიდან მხოლოდ ოთხი შემორჩა, ამათგან ყველაზე მნიშვნელოვანია *"Περὶ συντάξεως"*.

ბერძნული ენის განვითარების შემდეგი ეტაპი საშუალო ბერძნულის სახელით არის ცნობილი. მას აგრეთვე შუასაუკუნეობრივ ან ბიზანტიური ეპოქის ბერძნულსაც უწოდებენ. შუა საუკუნეების ბერძნულის პერიოდიზაციასთან დაკავშირებით აზრთა სხვადასხვაობა არსებობს. ასე მაგალითად ბერძენი ენათმეცნიერები მას სამ ქვეპერიოდად ყოფენ: ა) ადრეული ბიზანტიური (VI-XII სს.); ბ) წმინდა ბიზანტიური (XII-XV სს.); გ) პოსტბიზანტიური (XV-XIX სს.). პირველი პერიოდი ელენისტიკურ დროიდან იწყება, რომელმაც სახელმწიფო ენად ლათინურის მაგივრად ბერძნული გამოაცხადა და XII საუკუნის შუა ხანებით სრულდება, როდესაც ლიგერაგურაში ხალხურ ენაზე დაწერილი პირველი ნიმუშები ჩნდება. მეორე პერიოდის დამახასიათებელ ნიშნად დიალექტთა ჩამოყალიბება შეიძლება მივიჩნიოთ, რომელიც XIII საუკუნიდან იწყება. ხოლო მესამე პერიოდი 1453 წელს კონსტანტინოპოლის დაცემით იწყება და თურქთა ბაგონობის მთელ პერიოდს მოიცავს. სხვა მკვლევარები ამ უკანასკნელ ქვეპერიოდს ახალი ბერძნული ენის საწყის ეტაპად მიიჩნევენ. მათი აზრით, კონსტანტინოპოლის დაცემასთან ერთად სრულდება საშუალო ბერძნუ-

ლის პერიოდი და იწყება ახალი ბერძნული ენის ეპოქა. რა თქმა უნდა, 1453 წელი მხოლოდ პირობითი მიჯნაა, ვინაიდან X-XII საუკუნეებში უკვე არსებობს ახალ ბერძნულზე შექმნილი ხალხური სიმღერები და ლიგენის აკრიგასის ეპოსი, თუმცა, ბიზანტიის დაცემის შემდეგ, გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, საშუალო ბერძნული ჯერ კიდევ გამოიყენება ოფიციალურსა და კლერიკალურ წრეებში.

ჩვენი ამრით, თურქთა ბაგონობის დროინდელი ბერძნული ენა ახალი ბერძნულის ეპოქას უნდა მივაკუთვნოთ. მიუხედავად ამისა, ზემოთ მოცემულ ბერძნული ენის პერიოდიზაციის ცხრილში ჩვენ ეს პერიოდი ორივე ეპოქას დავუკავშირეთ, იმისათვის, რომ უფრო ნათლად წარმოგვეჩინა მეცნიერებაში არსებული სხვადასხვა თეორია. რამდენად მართებულია ბიზანტიის დაცემის შემდეგ მომდევნო პერიოდის მიკუთვნება საშუალო ბერძნულის ეპოქისათვის, ეს ცალკე მსჯელობის საგანია. ცნობილი ბერძენი ენათმეცნიერი გ. ბაბინიოტისი ამის შესახებ წერს: "შეიძლება მიგვეჩნიო, რომ ბიზანტიის დაცემის შემდეგ მომდევნო პერიოდი სრულიად დამოუკიდებელი ეპოქაა და ის ახალი საბერძნეთის პერიოდს უკავშირდება. მაგრამ თუ საბერძნეთის ისტორიას გადავხედავთ, დავრწმუნდებით, რომ ეს ეპოქა უფრო წინა პერიოდის დასასრულს წარმოადგენს, ვიდრე ახლის დასაწყისს. ამას გვარწმუნებს ორი მნიშვნელოვანი მოვლენა საბერძნეთის ისტორიაში – ერთი პოლიტიკური (თურქი დამპყრობლებისაგან გათავისუფლება და ბერძნული სახელმწიფოს დაარსება), ხოლო მეორე სულიერი ("ენობრივი რევოლუცია", რომელსაც შემდგომში დიმოგიკის სახელმწიფო ენად აღიარება მოჰყვა), რომლებიც ახალი ეპოქის დასაწყისს მოასწავებს. ასე რომ, ბიზანტიის დაცემის შემდგომი პერიოდი გარდამავალი პერიოდია და უფრო შუა საუკუნეებს მიეკუთვნება, ვიდრე ახალს".

ძირითადი წყაროები, რომლებსაც მეცნიერები ეყრდნობიან საშუალო პერიოდის ბერძნულზე მსჯელობისას, არის, ერთი მხრივ, წმინდა აგიცისგური, ხოლო, მეორე მხრივ, ხალხური ენის ელემენტებით სავსე თხზულებები. აგიცისგური მოძრაობა, რომელსაც ჯერ კიდევ ელინისტურ ხანაში ჩაეყარა საფუძველი, შუა საუკუნეებში კიდევ უფრო გაძლიერდა. მისი წარმომადგენლები აგიკური დიალექტისათვის დამახასიათებელი, მოცემული ეპოქისათვის კი უკვე უკუგდებული ფონეტიკური, მორფოლოგიური და ლექსიკური ნორმების აღდგენასა და დამკვიდრებას ცდილობდნენ. აგიციზმი ხელოვნურსა და მიმბაძველობით პროცესს წარმოადგენდა, რომელიც ენის განვითარებას აფერხებდა.

აგიცისგური მოძრაობის პარალელურად ბიზანტიაში ორი ენა ფუნქციონირებს: ბერძნული და ლათინური, რომელთა გამოყენების არეალი ყოველთვის მკვეთრად არ იმიჯნება. ბერძნული ენა უფრო მეტად უმაღლესი განათლებისა და კულტურის ენად გვევლინება, ხოლო ლათინური *lingua legitima*, ე. ი. სახელმწიფო (კანონების) ენა. იუსტინიანეს დროს სასამართლო პროცესები ბერძნულ ენაზე იმართება, თუმცა ლათინური ჯერ კიდევ ინარჩუნებს პოზიციებს სამეფო კარზე. ირაკლის ეპოქაში (610-641 წწ.) ოფიციალურად ორივე ენა თანაბარ უფლებიანად ცხადდება.

შემდეგ იწყება ბრძოლა სამწერლობო და სასაუბრო ენებს შორის. ხალხური, სასაუბრო ენა ნელ-ნელა იჭრება ლიგერაგურულ ენაში, რასაც საკმაოდ დიდი წინააღმდეგობა ხედება, განსაკუთრებით ქრისტიანულ სასულიერო ლიგერაგურაში. თავს იჩენს ე. წ. დიგლოსია, განსხვავებული სალიგერაგურო და სალაპარაკო ენის აღრევა. ერთი მხრივ, გამოიყენება ელინისტურ ხანაში ჩამოყალიბებული კოინე, ხოლო მეორე მხრივ – ხალხური, სალაპარაკო ენა.

ბერძნული ენის განვითარების შემდეგი ეტაპი – ახალი ბერძნული ენის ეპოქა – პირობითად 1453 წლიდან, კონსტანტინოპოლის დაცემიდან იწყება. თუ პოსტბიზანტიურ პერიოდს ახალი ბერძნულის ეპოქას მივაკუთვნებთ, მაშინ ახალი ბერძნული ენის პერიოდში შეიძლება სამი ქვეპერიოდი გამოვყოთ: ა) თურქთა ბაგონობის (XV-XVIII სს.); ბ) კათარევუსას პერიოდი (XIX ს.); გ) დიმოგიკის დამკვიდრების პერიოდი (XX ს.).

ერთ-ერთი ყველაზე მწვავე პრობლემა, რომელიც თანამედროვე ეპოქაში წარმოიშვა, არის ე. წ. ენის საკითხი (γλωσσικό ζήτημα), რასაც მდიდარი სამეცნიერო ლიგერაგურა მიეძღვნა. როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ჯერ კიდევ ბიზანტიური ეპოქიდან ბერძნულს ახასიათებდა დიგლოსია, ანუ ორი ენობრივი ნორმის თანაარსებობა. XVIII საუკუნეში კიდევ უფრო მეტად გამწვავდა ორი ნორმის – სასაუბრო ხალხურისა და ხელოვნური ლიგერაგურულის ურთიერთმორიგების საკითხი. მართალია, XVIII საუკუნეში ეს პრობლემა საბოლოოდ არ გადაწყდა, თუმცა ერთმანე-

თისგან დიამეტრულად განსხვავებული შეხედულებები გამოიკვეთა სალიგერატურო ნორმის შერჩევის თაობაზე. ჩამოყალიბდა სამი პოზიცია: ა) ბერძნული სალიგერატურო ენა, კლასიკური და ბიზანტიური ეპოქების მსგავსად, ძველი ბერძნული უნდა ყოფილიყო. ეს განათლებულ ბერძნებს საშუალებას მისცემდა ენობრივ დონეზე კავშირი არ გაეწყვიტათ თავის დიად წარსულთან, შესაბამისად, არ წარმოექმნებოდა პომეროსის, ესქილეს, სოფოკლეს და სხვათა თარგმნის საჭიროება; ბ) ბერძნებს ორიენტირება უნდა აეღოთ იმ ენაზე, რომელიც წარმოადგენდა ამ ეპოქის ბერძენთა რეალურ საკომუნიკაციო ენას და რომელიც არსებითად განსხვავდებოდა ძველი ბერძნულისაგან. მიუხედავად ამ პოზიციის რაციონალური ხასიათისა, მან XVIII საუკუნეში ვერ შეძლო არქაიზაციის მომხრეთა დამარცხება; გ) ადამანდიოს კორაისმა კომპრომისული ვარიანტი წარმოადგინა, რომელიც ძველი და ახალი ენობრივი ნორმების სინთეზის გზით დიგლოსიის ნეიგრალიზაციას ითვალისწინებდა. ასე დამკვიდრდა ახალი ენა – კათარევუსა (καθαρεύουσα). თუმცა, შემდგომში ეს ენა თანდათანობით სულ უფრო და უფრო განიცდიდა არქაიზაციას და ჩვეულებრივ სასაუბრო ენას შორდებოდა.

ბერძნული სწავლულები ორ დაპირისპირებულ ბანაკში გაერთიანდნენ. ერთ მხარეს იყვნენ არქაისტები, ნეოფიგოს დუკასის, ათანასიოს პარიოსისა და პანაიოტის კოდრიკასის ხელმძღვანელობით, ხოლო მეორე მხარეს კი დიმოტიკისტები, რომლებიც ძირითადად დიმიტრიოს კატარძის გარემოცვიდან იყვნენ.

არქაისტებს მიაჩნდათ, რომ მხოლოდ ძველი ბერძნული ენა შეიძლებოდა ყოფილიყო განათლების ენა, რომ ხალხი "მიჩვეულია" ამ ენას, სასაუბრო ენაში კი უამრავი უცხო, განსაკუთრებით კი თურქული სიტყვაა შეჭრილი. "რაც უფრო მეტად მიუახლოვდება ჩვენი ენა ძველ ბერძნულს, მით უფრო დავემსაგავსებით ჩვენს სახელგანთქმულ წინაპრებს" – წერდნენ ისინი. არქაისტების ერთ-ერთი წარმომადგენელი გრიგორიოს ბალიკისი ფრანგულ-ბერძნული ლექსიკონის წინასიტყვაობაში წერს: "უნდა დავიცვათ ჩვენი ენა... თუ შევინარჩუნებთ უცვლელად ამ ღვთაებრივ ხმას, ამ წმინდა ცეცხლს, ბერძენთა ერი უკვდავი ღარჩება. მაშინ ჩვენ შეგვეძლება ვიამაყოთ, რომ ჩვენი წინაპრების ჭეშმარიტი შვილები ვართ...".

დიმოტიკისტების თვალსაჩინო წარმომადგენლად შეიძლება დავასახელოთ დიმიტრიოს კატარძისი. მისთვის ენა იდეების გავრცელების საშუალებაა. ევროპელთა მსგავსად ბერძენმა ხალხმაც ისე უნდა წეროს, რომ დაწერილი "მთელმა ერმა შეიგრძნოს და შეისწავლოს". დიმოტიკის დამცველთა ერთი ნაწილი მეორე უკიდურესობაში ვარდება. ისინი ისტორიული ორთოგრაფიის გაუქმებასა და ცალკეული კილოებისათვის დამახასიათებელი სიტყვების დამკვიდრებას ითხოვენ. ამ მიმართულებას იცავდნენ ათანასიოს ფსალიდასი, იოანის ვილარასი და გეორგიოს კალარასი. 1814 წელს იოანის ვილარასმა გამოსცა წიგნი "ბერძნული ენა" ("Ρομένη γλώσσα"), სადაც საჯაროდ მოითხოვა ხალხური ენის, დიმოტიკის დამკვიდრება და ისტორიული ორთოგრაფიის გაუქმება. იმავე ამრს ავითარებს გ. კალარასი თავის ნაშრომში "ჩვენი ენის გრამატიკის ნარკვევი" ("Δοκίμιο γραμματικής της γλώσσας μας"). ამ ნაწარმოებების სათაურებიდანაც ნათლად ჩანს, რომ ორთოგრაფიის უგულვებელყოფის პრინციპს თვით ეს მწერლები საკმაოდ ხშირად იყენებენ. თ-ს მაგივრად ი გვხვდება, η-ს მაგივრად ε, ზოგჯერ კი პირიქით ε-ს მაგივრად η, რაც ამა თუ იმ მწერლის სურვილზეა დამოკიდებული და, შესაბამისად, არაა გამოიკეთილი ორთოგრაფიის ერთიანი სისტემა.

მართალია დიმოტიკი ვერ დამკვიდრდა სკოლებში და განათლების ენად ვერ იქცა, მაგრამ ლიგერატურაში ის მაინც შემოვიდა. დიმოტიკიზე წერენ სოლომოსამდე და კალვოსამდე ბერძნული პოეზიის საუკეთესო წარმომადგენლები - ე. წ. გზის გამკვალავები: რიდას ფერეოსი, ათანასიოს ხრისგოპულოსი და იოანის ვილარასი.

1805 წელს ათანასიოს ხრისგოპულოსმა გამოსცა წიგნი "ეოლიურ-დორიულის, ანუ ბერძენთა თანამედროვე ენის გრამატიკა" ("Γραμματική της Αιολιδωρικῆς, ἤτοι τῆς ὀμιλουμένης ταρυνῆς τῶν Ἑλλήνων γλώσσης"), რომელშიც ამტკიცებს, რომ თანამედროვე ბერძნული ენა ძველი ბერძნული ენის ერთ-ერთი დიალექტია, ეოლიური და დორიული დიალექტების ერთგვარი გაგრძელება. მეცნიერული თვალსაზრისით, ეს თეორია სრულიად უსაფუძვლო იყო. თვით ხრისგოპულოსმა ის მოგვიანებით უარყო, თუმცა თავის დროზე ეს თეორია გამოიყენებოდა, როგორც არ-გუმენგი ახალი ენის სასარგებლოდ. 1834 წელს გერმანელმა მეცნიერმა ჰაილმაიერმა დაამტკიცა,

რომ ახალი ბერძნული ენა არა ძველი ბერძნული დიალექტების, არამედ კოინეს განვითარების შედეგად იყო მიღებული. ამ თვალსაზრისის სხვა მეცნიერებიც ემხრობიან.

1804 წელს ენის პოლემიკაში ადამანდიოს კორაისი ჩაერთო. თავდაპირველად იგი არქაისტების წინააღმდეგ გამოვიდა. იგი წერს: "ეწერთ არა ათასობით წლის წინ გარდაცვლილ ჩვენი წინაპრებისათვის, არამედ დღევანდელი, თანამედროვე ბერძნებისათვის". შემგომში მან კომპრომისული გზის ძიება დაიწყო და ხალხური ენის უცხო ელემენტებისაგან გაწმენდა მოინდომა. უბრალო ხალხურ სიტყვებს იგი ძველ ფორმებს უბრუნებდა და, შესაბამისად, შექმნა ახალი ენა, რომელიც საოცრად დაშორდა ხალხურ მეტყველებას. ადამანდიოს კორაისის ახალი, "სუფთა", "გაწმენდილი ენის" — კათარევუსას (καθαρεύουσα) — დამკვიდრებით დიგლოსიის ნეიტრალიზაცია სურდა. მაგრამ დროთა განმავლობაში ეს ენა უფრო და უფრო არქაიზდებოდა და, შესაბამისად, დიგლოსიის პრობლემა არ მოიხსნა — ერთ მხარეს იყო კათარევუსა, ხოლო მეორე მხარეს დიმოტიკი. სამართლიანად აღნიშნა კონსტანტინოს აბანდუმ "თუ კორაისი თავის პირველ შეხედულებებზე დარჩებოდა და დიმოტიკის დამკვიდრებას მოითხოვდა, მაშინ დღეს ენობრივი პრობლემა საერთოდ არ იარსებებდა". ადამანდიოს კორაისი მთელი ცხოვრების მანძილზე ფანატიკურად იცავდა თავის სისტემას, რის გამოც მუდმივ კრიტიკას განიცდიდა როგორც არქაისტების, ასევე დიმოტიკისტების მხრიდან. ყოველივე ამის მიუხედავად, ადამანდიოს კორაისის მოღვაწეობა მეტად მნიშვნელოვანია ბერძნული ფილოლოგიისათვის. იგი პირველი შეეჭიდა ახალბერძნული ენის განვითარების პრობლემების სისტემურ შესწავლას. მის კალამს მრავალი ნაშრომი ეკუთვნის, მათ შორისაა კრებული "მოუწესრიგებელი" ("Ατακτα"), რომელშიც თავმოყრილია ლექსიკოგრაფიული მასალა და გამოკვლევები ენის შესახებ.

ბრძოლა დიმოტიკისა და კათარევუსას მომხრეებს შორის განსაკუთრებით გამწვავდა ი. ფსიხარისის ნაშრომის — "ჩემი მოგზაურობა" ("Το ταξίδι μου", 1888) — გამოსვლის შემდეგ. დაიწყო ი. ფსიხარისის და მისი შემკვიდრეების ბრძოლა გ. ხაძიდაკისა და კათარევუსას დამცველებთან. ეს ბრძოლა რამდენიმე ეტაპად წარიმართა:

1) მოძრაობა სასაუბრო ენის დასამკვიდრებლად — საგმირო-საბრძოლო პერიოდი (ი. ფსიხარისის გამოჩენა);

2) მოძრაობა სასაუბრო ენის სკოლებში დასამკვიდრებლად (საგანმანათლებლო საზოგადოების დაარსება, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა მ. გრიანდაფილიდისი);

3) მოძრაობა სასაუბრო ენის სახელმწიფო ენად გამოცხადებისთვის (განათლების სამინისტრო იწვევს სპეციალურ კომისიას, რომლის დახმარებითაც 1917 წელს სკოლებში პირველად შემოიღეს დიმოტიკის გაკვეთილები).

ბრძოლაში დიმოტიკის დასამკვიდრებლად მნიშვნელოვანი ადგილი მ. გრიანდაფილიდისს უჭირავს. იგი არა მხოლოდ სათავეში ედგა საგანმანათლებლო საზოგადოებასა და განათლების სამინისტროს მიერ მოწვეულ კომისიას, არამედ ბერძნული ენის, კერძოდ, დიმოტიკის გრამატიკის შედგენის სულისჩამდგმელიც იყო — "ახალი ბერძნულის (დიმოტიკის) გრამატიკა" ("Νεοελληνική γραμματική (της Δημοτικής)") რამდენიმე მეცნიერის თანამშრომლობით დაიწერა. ესენი იყვნენ: ა. ძარძანოსი, თ. სტავროსი, კ. ლაკონა-კართოსი, ვ. ფაბისი, ნ. ანდრიოგისი, მაგრამ გრამატიკის მთავარ ავტორად მაინც მ. გრიანდაფილიდისი ითვლება. ეს ნაშრომი 1941 წელს გამოიცა.

1976 წელს საბერძნეთში, შვიდწლიანი დიქტატურის დაწყების შემდეგ, კ. კარამანლისის მთავრობამ დიმოტიკის სახელმწიფო ენის სტატუსი მიანიჭა. 1982 წელს კი ჩატარდა ე. წ. ორთოგრაფიული რეფორმა, რომელმაც საბოლოოდ გაამყარა დიმოტიკის პოზიციები.

მ. გრიანდაფილიდისს და მის გრამატიკას უმნიშვნელოვანესი ადგილი უჭირავს ბერძნულ ენათმეცნიერებაში. "ჩვენი თაობა დიდად დავალებულია მანოლის გრიანდაფილიდისისაგან. დიმოტიკური მოძრაობის პერიოდში, როცა დაუღალავად ვიღვწოდით ჩვენი ლიგერატურისათვის, გვჭირდებოდა კანონი, წესები, გრამატიკული დისციპლინა, რომელიც, სამწუხაროდ, იმ დროს არ არსებობდა. მანოლის გრიანდაფილიდისი მხარში ამოგვიდგა, მოგვცა გრამატიკა, რომელიც ასე გვჭირდებოდა; დაგვხმარა, გავეცოდით სიტყვებით უაზრო ბრძოლას და ლიგერატურის არსს დაებრუნებოდით" — წერდა 30-იანი წლების ცნობილი ბერძენი მწერალი ი. ვენეზისი.

1949 წელს მ. გრიანდაფილიდისი გამოსცემს გრამატიკის შემოკლებულ ვარიანტს, ახალი ბერძნული ენის გრამატიკის მოკლე კურსს, რომელიც დღემდე სასკოლო სახელმძღვანელოდ გამოიყენება.

მ. გრიანდაფილიდისის გრამატიკის შემდეგ ბერძნულ სინამდვილეში რამდენიმე ახალი გრამატიკა დაიწერა. 1959 წელს პარიზში გამოვიდა ა. მირამბელის ნაშრომი "ახალი ბერძნული ენა, აღწერა და ანალიზი" ("La langue Grecque moderne, description et analyse"). 1967 წელს გამოიცა ვ. ბაბინიოგისა და პ. კონდოსის "ახალი ბერძნულის სინქრონული გრამატიკა" ("Συγχρονική γραμματική της Κοινής Νέας Ελληνικής"), რომელიც მიზნად ისახავდა თანამედროვე ენაში არსებული პრობლემების წამოჭრასა და გადაჭრას.

XX საუკუნის 70-90-იან წლებში ბერძნული ენის ოთხი ახალი გრამატიკა ჩნდება: პ. მაკრიჯის "ახალი ბერძნული ენა" ("The Modern Greek Language"), დ. პოლგონის, პ. მაკრიჯისა და ი. ფილიპაკი-უორბურგონის "თანამედროვე ბერძნული ენის ზოგადი გრამატიკა" ("A Comprehensive Grammar of the Modern Language"), ე. პეტრუნიასის "ახალი ბერძნული ენის გრამატიკა და შედარებითი ანალიზი" ("Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική ανάλυση") და ა. ცოპანაკისის "ახალი ბერძნული ენის გრამატიკა" ("Νεοελληνική γραμματική"). სამი მათგანი აღწერითი და ანალიტიკურია, ხოლო მეოთხე, ქრონოლოგიურად ყველაზე ბოლოს გამოცემული, ა. ცოპანაკისის ნაშრომი უფრო სისტემატიზირებულ გრამატიკას წარმოადგენს. ამას უნდა დავუმატოთ აგრეთვე ხ. კლერის და ვ. ბაბინიოგისის "ახალი ბერძნული ენის გრამატიკა" ("Γραμματική της Νέας Ελληνικής"), რომელიც 1998, 1999, 2001, 2004 წლებში ოთხ გომად გამოვიდა, ხოლო 2005 წელს - ერთ გომად.

ახალ ბერძნულ ენაში დაიწყო ახალი რეგიონალური დიალექტების და კილოების ჩამოყალიბების პროცესი. ასე რომ, თანამედროვე ენათმეცნიერები ახალ ბერძნულ ენას შემდეგ ჯგუფებად ყოფენ: საერთო ახალი ბერძნული ენა, დიალექტები და კილოები. თანამედროვე ბერძნულ ენაში ოთხი ძირითადი დიალექტია დაფიქსირებული: ა) ცაკონური, გავრცელებული პელოპონესოსის რიგ რაიონებში; ბ) პონტოური, გავრცელებული მცირე აზიის ტერიტორიაზე; გ) სამხრეთ იგალიური, გავრცელებული ე. წ. "დიდი საბერძნეთის" და სიცილიის ტერიტორიაზე; დ) კაბადოკიური, გავრცელებული კაბადოკიის ტერიტორიაზე. გარდა დიალექტებისა, ახალ ბერძნულს კილოების მრავალფეროვნებაც ახასიათებს. ბერძნულ კილოებში განსხვავებები ნაკლებად შეინიშნება და ისინი ორ ძირითად ჯგუფად შეიძლება დავყოთ: სამხრეთისა და ჩრდილოეთის კილოებად.

ბიბლიოგრაფია

- გორდემიანი რ., დარჩიან ი., შამანიდი ს., ძველი და ახალი ბერძნული, (შედარებითი გრამატიკა), ლოგოსი, თბილისი 2001.
- Ανδριώτης Ν., Ιστορία της Ελληνικής γλώσσας (Τέσσερις μελέτες), Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 1995.
- Αργυριάδης Γ., Νεοελληνική γλώσσα, ιστορικές και γλωσσολογικές διαστάσεις, εκδοτικός οίκος αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1990.
- Browning R., Η Ελληνική γλώσσα, μεσαιωνική και νέα, μετάφραση Μαρία Ν. Κονόμη, εκδόσεις Δημ. Ν. Παπαδήμα, Αθήνα 1995.
- Ιστορία της Ελληνικής γλώσσας, επιστημονική επιμέλεια: Κοπιδάκης Μ.Ζ., Ελληνικό λογοτεχνικό και ιστορικό αρχείο, Αθήνα 1999.
- Μπαμπινιώτης Γ., Ελληνική γλώσσα, παρελθόν, παρόν, μέλλον, μελέτηματα, διαλέξεις και άρθρα, 1977-1993, Gutenberg, Αθήνα 1994.
- Μπαμπινιώτης Γ., Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας, με εισαγωγή στην ιστοριοσυγκριτική γλωσσολογία, Έκδοση Ε', Μ. Ρωμανός ΕΠΕ, Αθήνα 1998.
- Tonnet H., Ιστορία της Νέας Ελληνικής γλώσσας, η διαμόρφωσή της, μετάφραση Καραμένου Μ., Πιαλιατσής Π., επιμέλεια Χαραλαμπίδης Χ., εκδόσεις Δημ. Ν. Παπαδήμα, Αθήνα 1995.
- Τριανταφυλλίδης Μ., Άπαντα, Δεύτερος τόμος, Ερευνητικά Β', Τόρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 1965.

ΑΡΘΡΟ - არტიკლი

	αρσενικό		θηλυκό		ουδέτερο	
	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	ο	οι	η	οι	το	τα
γενική	του	των	της	των	του	των
αιτιατική	το(ν)	τους	τη(ν)	τις	το	τα
κλητική	---	---	---	---	---	---

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ - არსებითο სახელი

არსებითο სახელის ბრუნება დამოკიდებულია მის სქესზე, შესაბამისად, ბერძნულ ენაში ბრუნება სამგვარი არსებობს. თითოეული ბრუნების გიჟში შემავალი არსებითი სახელები, თავის მხრივ, იყოფა თანაბარმარცვლიან და არათანაბარმარცვლიან არსებით სახელებად. თანაბარმარცვლიანებს (ισοσύλλαβα) მრავლობითი რიცხვის ფორმებში მარცვლების რაოდენობა არ ეცვლება, ხოლო არათანაბარმარცვლიანებს (ανισοσύλλαβα) მრავლობითი რიცხვში ერთი მარცვლი ემატება. მამრობითი სქესის არსებითი სახელები მხოლოდითი რიცხვის სახელობით ბრუნვაში ბოლოვდება -ς-ზე (-ας, -ης, -ος, -ες, -ους), მდედრობითი სქესის არსებითი სახელები -α-ზე და -η-ზე (იშვიათად -ω-ზე, -ου-ზე და -ως-ზე), ხოლო საშუალო სქესის დაბოლოებებია -ο, -ι, -μα (გამონაკლისის სახით გვხვდება სხვა დაბოლოებებიც, იხ. ცხრილები).

Αρσενικά σε -ας ισοσύλλαβα

მამრობითი სქესის -ας დაბოლოებიანი თანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	αιώνας	αἶνες	ταμίας	ταμῖες	ρήτορας	ρήτορες
γενική	αἰῶνα	αἰῶνων	ταμία	ταμιῶν	ρήτορα	ρητόρων
αιτιατική	αἰῶνα	αἶνες	ταμία	ταμῖες	ρήτορα	ρήτορες
κλητική	αἰῶνα	αἶνες	ταμία	ταμῖες	ρήτορα	ρήτορες

Αρσενικά σε -ας ανισοσύλλαβα

მამრობითი სქესის -ας დაბოლოებიანი არათანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	ψωμάς	ψωμάδες	ρήγας	ρηγάδες	πρωτόπαπας	πρωτοπαπάδες
γενική	ψωμά	ψωμάδων	ρήγα	ρηγάδων	πρωτόπαπα	πρωτοπαπάδων
αιτιατική	ψωμά	ψωμάδες	ρήγα	ρηγάδες	πρωτόπαπα	πρωτοπαπάδες
κλητική	ψωμά	ψωμάδες	ρήγα	ρηγάδες	πρωτόπαπα	πρωτοπαπάδες

Αρσενικά σε -ας, με διπλό ενικό

მამრობითი სქესის -ας დაბოლოებიანი არსებითი სახელები ორგვარი მხოლოდითით

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	γίγας	γίγαντες	γίγαντας	γίγαντες
γενική	γίγα	γιγάντων	γίγαντα	γιγάντων
αιτιατική	γίγα	γίγαντες	γίγαντα	γίγαντες
κλητική	γίγα	γίγαντες	γίγαντα	γίγαντες

Аρσενικά σε -ής ισοσύλλαβα

მამრობითი სქესის -ής დაბოლოებიანი თანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	κυβερνήτης	κυβερνήτες	μαθητής	μαθητές
γενική	κυβερνήτη	κυβερνητών	μαθητή	μαθητών
αιτιατική	κυβερνήτη	κυβερνήτες	μαθητή	μαθητές
κλητική	κυβερνήτη	κυβερνήτες	μαθητή	μαθητές

Аρσενικά σε -ής ανισοσύλλαβα

მამრობითი სქესის -ής დაბოლოებიანი არათანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	μανάβης	μανάβηδες	φουρνարης	φουρνάριδες	καφετζής	καφετζήδες
γενική	μανάβη	μανάβηδων	φουρνარი	φουρνάριδων	καφετζή	καφετζήδων
αιτιατική	μανάβη	μανάβηδες	φουρνარი	φουρνάριδες	καφετζή	καφετζήδες
κλητική	μανάβη	μανάβηδες	φουρνარი	φουρνάριδες	καφετζή	καφετζήδες

Аρσενικά σε -τής, მე დუბლო πληθυντικό

მამრობითი სქესის -τής დაბოლოებიანი არსებითი სახელები ორგვარი მრავლობითით

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	διαλαλητής	διαλαλητές	διαλαλητής	διαλαλητάδες
γενική	διαλαλητή	διαλαλητών	διαλαλητή	διαλαλητάδων
αιτιατική	διαλαλητή	διαλαλητές	διαλαλητή	διαλαλητάδες
κλητική	διαλαλητή	διαλαλητές	διαλαλητή	διαλαλητάδες

Аρσενικά σε -ές ανισοσύλλαβα

მამრობითი სქესის -ές დაბოლოებიანი არათანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	καναπές	καναπέδες	κόντες	κόντηδες
γενική	καναπέ	καναπέδων	κόντε	κόντηδων
αιτιατική	καναπέ	καναπέδες	κόντε	κόντηδες
κλητική	καναπέ	καναπέδες	κόντε	κόντηδες

Аρσενικά σε -ούς ανισοσύλλαβα

მამრობითი სქესის -ούς დაბოლოებიანი არათანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	παππούς	παππούδες
γενική	παππού	παππούδων
αιτιατική	παππού	παππούδες
κλητική	παππού	παππούδες

Аρσενικά σε -ος ισοσύλλαβα

მამრობითი სქესის -ოს დაბოლოებიანი თანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	αδερφός	αδερφοί	δρόμος	δρόμοι
γενική	αδερφού	αδερφών	δρόμου	δρόμων
αιτιατική	αδερφό	αδερφούς	δρόμο	δρόμους
κλητική	αδερφέ	αδερφοί	δρόμε	δρόμοι

Αρσενικά σε -ος ισοσύλλαβα

მამრობითი სქესის, -ος დაბოლოებიანი თანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	άνεμος	άνεμοι	ανήφορος	ανήφοροι
γενική	ανέμου	ανέμων	ανήφορου	ανήφορων
αιτιατική	άνεμο	άνεμους	ανήφορο	ανήφορους
κλητική	άνεμε	άνεμοι	ανήφορε	ανήφοροι

Ιδιόκλιτα

თავისებურად ბრუნებადი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	γραμματέας	γραμματείς	συγγενής	συγγενείς
γενική	γραμματέα	γραμματέων	συγγενή	συγγενών
αιτιατική	γραμματέα	γραμματείς	συγγενή	συγγενείς
κλητική	γραμματέα	γραμματείς	συγγενή	συγγενείς

Θηλυκά σε -α ισοσύλλαβα

მდედრობითი სქესის -α დაბოლოებიანი თანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	ομορφιά	ομορφιές	γλώσσα	γλώσσες	αίθουσα	αίθουσες
γενική	ομορφιάς	ομορφιών	γλώσσας	γλωσσών	αίθουσας	αιθουσών
αιτιατική	ομορφιά	ομορφιές	γλώσσα	γλώσσες	αίθουσα	αίθουσες
κλητική	ομορφιά	ομορφιές	γλώσσα	γλώσσες	αίθουσα	αίθουσες

Θηλυκά σε -α ισοσύλλαβα

მდედრობითი სქესის -α დაბოლოებიანი თანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	ελπίδα	ελπίδες	όρνια	όρνιθες
γενική	ελπίδας	ελπίδων	όρνιθας	ορνίθων
αιτιατική	ελπίδα	ελπίδες	όρνια	όρνιθες
κλητική	ελπίδα	ελπίδες	όρνια	όρνιθες

Θηλυκά σε -α ανισοσύλλαβα

მდედრობითი სქესის -α დაბოლოებიანი არათანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	μαμά	μαμάδες
γενική	μαμάς	μαμάδων
αιτιατική	μαμά	μαμάδες
κλητική	μαμά	μαμάδες

Θηλυκά σε -η ισοσύλλαβα

მდედრობითი სქესის -η დაბოლოებიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	αλλαγή	αλλαγές	αγάπη	αγάπες	ζάχαρη	ζάχαρες
γενική	αλλαγής	αλλαγών	αγάπης	αγαπών	ζάχαρης	-----
αιτιατική	αλλαγή	αλλαγές	αγάπη	αγάπες	ζάχαρη	ζάχαρες
κλητική	αλλαγή	αλλαγές	αγάπη	αγάπες	ζάχαρη	ζάχαρες

Θηλυκά σε -η αρχαιοκλιτα

მდედრობითი სქესის -η დაბოლოებიანი არსებითი სახელები (არქაული ბრუნება)

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	γνώση	γνώσεις	δύναμη	δυνάμεις
γενική	γνώσης, γνώσεως	γνώσεων	δύναμης, δυνάμεως	δυνάμεων
αιτιατική	γνώση	γνώσεις	δύναμη	δυνάμεις
κλητική	γνώση	γνώσεις	δύναμη	δυνάμεις

Θηλυκά σε -ος ισοσύλλαβα

მდედრობითი სქესის -ος დაბოლოებიანი თანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	είσοδος	είσοδοι	λεωφόρος	λεωφόροι	οδός	οδοί
γενική	είσοδου	είσοδων	λεωφόρου	λεωφόρων	οδού	οδών
αιτιατική	είσοδο	είσοδους	λεωφόρο	λεωφόρους	οδό	οδούς
κλητική	είσοδο	είσοδοι	λεωφόρο	λεωφόροι	οδό	οδοί

Θηλυκά σε -ου

მდედრობითი სქესის -ου დაბოლოებიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	αλεπού	αλεπούδες
γενική	αλεπούς	αλεπούδων
αιτιατική	αλεπού	αλεπούδες
κλητική	αλεπού	αλεπούδες

Θηλυκά σε -ω

მდედრობითი სქესის -ω დაბოლოებიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	ηχώ	-----
γενική	ηχούς, ηχώς	-----
αιτιατική	ηχώ	-----
κλητική	ηχώ	-----

Ουδέτερα σε -ο ισοσύλλαβα

საშუალო სქესის -ο დაბოლოებიანი თანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	βουνό	βουνά	δέντρο	δέντρα
γενική	βουνού	βουνών	δέντρου	δέντρων
αιτιατική	βουνό	βουνά	δέντρο	δέντρα
κλητική	βουνό	βουνά	δέντρο	δέντρα

Ουδέτερα σε -ο ισοσύλλαβα

საშუალო სქესის -ο დაბოლოებიანი თანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	σύννεφο	σύννεφα	πρόσωπο	πρόσωπα
γενική	σύννεφου	σύννεφων	προσώπου	προσώπων
αιτιατική	σύννεφο	σύννεφα	πρόσωπο	πρόσωπα
κλητική	σύννεφο	σύννεφα	πρόσωπο	πρόσωπα

Ουδέτερα σε -ι ισοσύλλαβα

საშუალო სქესის -ი დაბოლოებიანი თანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	ψαμί	ψαμιά	τραγούνδι	τραγούνδια
γενική	ψαμιού	ψαμιών	τραγουνδιού	τραγουνδιών
αιτιατική	ψαμί	ψαμιά	τραγούνδι	τραγούνδια
κλητική	ψαμί	ψαμιά	τραγούνδι	τραγούνδια

Ουδέτερα σε -ος ισοσύλλαβα

საშუალო სქესის -ოს დაბოლოებიანი თანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	έθνος	έθνη	έδαφος	εδάφη
γενική	έθνους	εθνών	εδάφους	εδάφων
αιτιατική	έθνος	έθνη	έδαφος	εδάφη
κλητική	έθνος	έθνη	έδαφος	εδάφη

Ουδέτερα σε -μα ανισοσύλλαβα

საშუალო სქესის -მა დაბოლოებიანი არათანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	γράμμα	γράμματα	ζήτημα	ζητήματα
γενική	γράμματος	γραμμάτων	ζητήματος	ζητημάτων
αιτιατική	γράμμα	γράμματα	ζήτημα	ζητήματα
κλητική	γράμμα	γράμματα	ζήτημα	ζητήματα

Ουδέτερα σε -σμο (-ζιμο, -ψιμο), ανισοσύλλαβα

საშუალო სქესის -σμο (-ζιμο, -ψιμο) დაბოლოებიანი არათანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	βάψιμο	βαψίματα
γενική	βαψίματος	βαψιμάτων
αιτιατική	βάψιμο	βαψίματα
κλητική	βάψιμο	βαψίματα

Ουδέτερα σε -ας, -ως ανισοσύλλαβα

საშუალო სქესის -ας, -ως დაბოლოებიანი არათანაბარმარცვლიანი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	κρέας	κρέατα	φως	φώτα
γενική	κρέατος	κρεάτων	φωτός	φώτων
αιτιατική	κρέας	κρέατα	φως	φώτα
κλητική	κρέας	κρέατα	φως	φώτα

Ουδέτερα, ιδιόκλιτα σε -ον

საშუალო სქესის -ონ დაბოლოებიანი თავისებურად ბრუნებადი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	ον	όντα	καθήκον	καθήκοντα
γενική	όντος	όντων	καθήκοντος	καθηκόντων
αιτιατική	ον	όντα	καθήκον	καθήκοντα
κλητική	ον	όντα	καθήκον	καθήκοντα

Ουδέτερα, ιδιόκλιτα σε -αν

საშუალო სქესის -ან დაბოლოებიანი თავისებურად ბრუნებადი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	παν	πάντα	σύμπαν	σύμπαντα
γενική	παντός	πάντων	σύμπαντος	σύμπάντων
αιτιατική	παν	πάντα	σύμπαν	σύμπαντα
κλητική	παν	πάντα	σύμπαν	σύμπαντα

Ουδέτερα, ιδιόκλιτα σε -εν

საშუალო სქესის -ენ დაბოლოებიანი თავისებურად ბრუნებადი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	μηδέν	-----	φωνήεν	φωνήεντα
γενική	μηδενός	-----	φωνήεντος	φωνήέντων
αιτιατική	μηδέν	-----	φωνήεν	φωνήεντα
κλητική	μηδέν	-----	φωνήεν	φωνήεντα

Ουδέτερα, ιδιόκλιτα σε -υ

საშუალო სქესის -უ დაბოლოებიანი თავისებურად ბრუნებადი არსებითი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	οξύ	οξέα	δόρυ	δόρατα
γενική	οξέως	οξέων	δόρατος	δοράτων
αιτιατική	οξύ	οξέα	δόρυ	δόρατα
κλητική	οξύ	οξέα	δόρυ	δόρατα

ΕΠΙΘΕΤΑ - ზედსართავი სახელები
ΜΕΤΟΧΕΣ - მიმდებარე

ზედსართავი სახელი და მიმდებარე იღებენ იმ არსებითი სახელის სქესს, რომელსაც განსაზღვრავენ, შესაბამისად ისინიც ისე იბრუნებიან, როგორც არსებითი სახელები. მოქმედებითი გვარის მიმდებარე აქვს დაბოლოება -οντα / -οντα და უბრუნველია.

Επίθετα σε -ος, -η, -ο

-ος, -η, -ο დაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	όμορφος	όμορφοι	όμορφη	όμορφες	όμορφο	όμορφα
γενική	όμορφου	όμορφων	όμορφης	όμορφων	όμορφου	όμορφων
αιτιατική	όμορφο	όμορφους	όμορφη	όμορφες	όμορφο	όμορφα
κλητική	όμορφε	όμορφοι	όμορφη	όμορφες	όμορφο	όμορφα

Επίθετα σε -ος, -α, -ο

-ος, -α, -ο დაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	πλούσιος	πλούσιοι	πλούσια	πλούσιες	πλούσιο	πλούσια
γενική	πλούσιου	πλούσιων	πλούσιας	πλούσιων	πλούσιου	πλούσιων
αιτιατική	πλούσιο	πλούσιους	πλούσια	πλούσιες	πλούσιο	πλούσια
κλητική	πλούσιε	πλούσιοι	πλούσια	πλούσιες	πλούσιο	πλούσια

Επίθετα σε -ός, -ιά, -ό

-ός, -ιά, -ό დაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	γλυκός	γλυκοί	γλυκιά	γλυκές	γλυκό	γλυκά
γενική	γλυκού	γλυκών	γλυκιάς	γλυκών	γλυκού	γλυκών
αιτιατική	γλυκό	γλυκούς	γλυκιά	γλυκές	γλυκό	γλυκά
κλητική	γλυκέ	γλυκοί	γλυκιά	γλυκές	γλυκό	γλυκά

Επίθετα σε -ύς, -ιά, -ύ

-ύς, -ιά, -ύ დაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	φαρδύς	φαρδιοί	φαρδιά	φαρδιές	φαρδύ	φαρδιά
γενική	φαρδιού, φαρδύ	φαρδιών	φαρδιάς	φαρδιών	φαρδιού, φαρδύ	φαρδιών
αιτιατική	φαρδύ	φαρδιούς	φαρδιά	φαρδιές	φαρδύ	φαρδιά
κλητική	φαρδύ	φαρδιοί	φαρδιά	φαρδιές	φαρδύ	φαρδιά

Επίθετα σε -ής, -ιά, -ί

-ής, -ιά, -ί დაδoλoγoβoιbნი ზეღსართავი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	σταχτής	σταχτιοί	σταχτιά	σταχτιές	σταχτί	σταχτιά
γενική	σταχτιού, σταχτή	σταχτιών	σταχτιάς	σταχτιών	σταχτιού, σταχτί	σταχτιών
αιτιατική	σταχτή	σταχτιούς	σταχτιά	σταχτιές	σταχτί	σταχτιά
κλητική	σταχτή	σταχτιοί	σταχτιά	σταχτιές	σταχτί	σταχτιά

Επίθετα σε -ης, -α, -ικο,

-ης, -α, -ικο დაδoλoγoβoιbნი ზეღსართავი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	ζηλιάρης	ζηλιάρηδες	ζηλιάρα	ζηλιάρες	ζηλιάρικο	ζηλιάρικα
γενική	ζηλιάρη	ζηλιάρηδων	ζηλιάρας	-----	ζηλιάρικου	ζηλιάρικων
αιτιατική	ζηλιάρη	ζηλιάρηδες	ζηλιάρα	ζηλιάρες	ζηλιάρικο	ζηλιάρικα
κλητική	ζηλιάρη	ζηλιάρηδες	ζηλιάρα	ζηλιάρες	ζηλιάρικο	ζηλιάρικα

Ανώμαλα επίθετα

არაწესიერი ზეღსართავი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	πολύς	πολλοί	πολλή	πολλές	πολύ	πολλά
γενική	πολύ	πολλών	πολλής	πολλών	πολύ	πολλών
αιτιατική	πολύ	πολλούς	πολλή	πολλές	πολύ	πολλά
κλητική	-----	(πολλοί)	-----	(πολλές)	-----	(πολλά)

Ανώμαλα επίθετα σε -ής, -ής, -ές

-ής, -ής, -ές დადoλoγoβoιbნი არაწესიერი ზეღსართავი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	συνεχής	συνεχείς	συνεχής	συνεχείς	συνεχές	συνεχή
γενική	συνεχούς	συνεχών	συνεχούς	συνεχών	συνεχούς	συνεχών
αιτιατική	συνεχή	συνεχείς	συνεχή	συνεχείς	συνεχές	συνεχή
κλητική	συνεχή(ς)	συνεχείς	συνεχής	συνεχείς	συνεχές	συνεχή

Ανώμαλα επίθετα σε -ης, -ης, -ες

-ης, -ης, -ες დადoλoγoβoιbნი არაწესიერი ზეღსართავი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	ελώδης	ελώδεις	ελώδης	ελώδεις	ελώδες	ελώδη
γενική	ελώδους	ελωδών	ελώδους	ελωδών	ελώδους	ελωδών
αιτιατική	ελώδη	ελώδεις	ελώδη	ελώδεις	ελώδες	ελώδη
κλητική	ελώση(ς)	ελώδεις	ελώσης	ελώδεις	ελώδες	ελώδη

Νεοελληνικά επίθετα από μετοχές της Αρχαίας Ελληνικής
ძველი ბერძნული მიმღეობებიდან ნაწარმოები ახალი ბერძნული გელსართავი სახელები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	συμπαθών	συμπαθούντες	συμπαθούσα	συμπαθούνσες	συμπαθούν	συμπαθούντα
γενική	συμπαθούντος	συμπαθούντων	συμπαθούσας, συμπαθούσης	συμπαθούνσών	συμπαθούντος	συμπαθούντων
αιτιατική	συμπαθούντα	συμπαθούντες	συμπαθούσα	συμπαθούνσες	συμπαθούν	συμπαθούντα
κλητική	συμπαθών	συμπαθούντες	συμπαθούσα	συμπαθούνσες	συμπαθούν	συμπαθούντα
ονομαστική	διασωθείς	διασωθέντες	διασωθείσα	διασωθείσες	διασωθέν	διασωθέντα
γενική	διασωθέντος	διασωθέντων	διασωθείσης, διασωθείσας	διασωθείσών	διασωθέντος	διασωθέντων
αιτιατική	διασωθέντα	διασωθέντες	διασωθείσα	διασωθείσες	διασωθέν	διασωθέντα
κλητική	διασωθείς	διασωθέντες	διασωθείσα	διασωθείσες	διασωθέν	διασωθέντα

Παθητικές μετοχές σε -μένος, -μένη, -μένο
-μένος, -μένη, -μένο დაბολογებინი ვნებითი გვარის მიმღეობები

	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός	ενικός	πληθυντικός
ονομαστική	γραμμένος	γραμμένοι	γραμμένη	γραμμένες	γραμμένο	γραμμένα
γενική	γραμμένου	γραμμένων	γραμμένης	γραμμένων	γραμμένου	γραμμένων
αιτιατική	γραμμένο	γραμμένους	γραμμένη	γραμμένες	γραμμένο	γραμμένα
κλητική	γραμμένε	γραμμένοι	γραμμένη	γραμμένες	γραμμένο	γραμμένα

რაოდენობითი რიცხვითი სახელი არ იბრუნვის, გარდა 1, 3, 4-ის და ამ ციფრებზე დამთავრებულ ორნიშნა ან მეტი ციფრებისა. ორასიდან მოყოლებული ასეულების აღმნიშვნელ რიცხვით სახელებს აქვს სამივე სქესის ფორმები და იბრუნვიან მხოლოდ მრავლობით რიცხვში ანალოგიური დაბოლოების მქონე ზედსართავი სახელების მსგავსად. რიცხვითი სახელი χίλις იბრუნვის ελπίς-ს მსგავსად, εκατομμύριο კი πρῶτοι-ს მსგავსად. რიცხვითი რიცხვითი სახელი იბრუნვის ისევე, როგორც იმავე დაბოლოების მქონე არსებითი სახელი.

არაბული ციფრები	ბერძნული ასო-ნიშნები	რაოდენობითი რიცხვითი სახელები	რიცხვითი რიცხვითი სახელები
1	α'	ένας, μία - μια, ένα	πρώτος
2	β'	δύο, δυο	δευτερος
3	γ'	τρεις, τρία	трёτος
4	δ'	τέσσερις, τέσσερα	τέταρτος
5	ε'	πέντε	πέμπτος
6	ς'	έξι	έκτος
7	ζ'	εφτά (επτά)	έβδομος
8	η'	οχτώ (οκτώ)	όγδοος
9	θ'	εννέα, εννιά	ένατος
10	ι'	δέκα	δέκατος
11	ια'	έντεκα	ενδέκατος (εντέκατος)
12	ιβ'	δώδεκα	δωδέκατος
13	ιγ'	δεκατρία	δέκατος τρίτος
14	ιδ'	δεκατέσσερα	δέκατος τέταρτος
15	ιε'	δεκαπέντε	δέκατος πέμπτος
16	ις'	δεκαέξι (δεκάξι)	δέκατος έκτος
20	κ'	είκοσι	εικοστός
21	κα'	είκοσι ένας, είκοσι μία,	εικοστός πρώτος
		είκοσι ένα	
22	κβ'	είκοσι δύο	εικοστός δευτερος
30	λ'	τριάντα	τριακοστός
40	μ'	σαράντα	τεσσαρακοστός
50	ν'	πενήντα	πεντηκοστός
60	ς'	εξήντα	εξηκοστός
70	ο'	εβδομήντα	εβδομηκοστός
80	π'	ογδόντα	ογδοηκοστός
90	ε'	ενενήντα	ενενηκοστός
100	ρ'	εκατό	εκατοστός
101	ρα'	εκατόν ένας, εκατόν μία,	εκατοστός πρώτος
		εκατόν ένα	
102	ρβ'	εκατόν δύο	εκατοστός δευτερος
200	σ'	διακόσιοι, -ες, -α	διακοσιοστός
300	τ'	τρ(ι)ακόσιοι, -ες, -α	τριακοσιοστός
400	υ'	τετρακόσιοι, -ες, -α	τετρακοσιοστός
500	φ'	πεντακόσιοι, -ες, -α	πεντακοσιοστός
600	χ'	εξακόσιοι, -ες, -α	εξακοσιοστός
700	ψ'	εφτακόσιοι, -ες, -α	εφτακοσιοστός
800	ω'	οχτακόσιοι, -ες, -α	οχτακοσιοστός
900	ζ'	εννιακόσιοι, -ες, -α	εννιακοσιοστός
1000	,α	χίλιοι, χιλίες, χίλια	χίλιοστός
2000	,β	δύο χιλιάδες	δισχίλιοστός
10 000	,ι	δέκα χιλιάδες	δεκακισχίλιοστός
100 000	,ρ	εκατό χιλιάδες	εκατοντακισχίλιοστός
1000000		ένα εκατομμύριο	εκατομμυριοστός
1 000 000 000		ένα δισεκατομμύριο	δισεκατομμυριοστός

რიცხვითი სახელების ბრუნება

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ονομαστική	ένας	μία	ένα
γενική	ενός	μίας	ενός
αιτιατική	ένα (ν)	μία	ένα
κλητική	-----	-----	-----

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ονομαστική	τρεις	τρεις	τρία
γενική	τριών	τριών	τριών
αιτιατική	τρεις	τρεις	τρία
κλητική	-----	-----	-----

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ονομαστική	τέσσερις	τέσσερις	τέσσερα
γενική	τεσσάρων	τεσσάρων	τεσσάρων
αιτιατική	τέσσερις	τέσσερις	τέσσερα
κλητική	-----	-----	-----

ΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ - ზმნის სისტემა

ბერძნულ ენაში არის სამი კილო: თხრობითი, კავშირებითი და ბრძანებითი. თხრობითი (οριστική) ეწოდება კილოს, რომელიც ზმნის მიერ გადმოცემულ მნიშვნელობას წარმოაჩენს, როგორც უეჭველს, ნამდვილს; კავშირებითი (υποτακτική) – როგორც სასურველს ან მოსალოდნელს; ბრძანებითი (προστακτική) – როგორც ბრძანებას, ნება-სურვილს. კილოს კატეგორიას შეიძლება მიეკუთვნოს ზმნის კიდევ ორი ფორმა – ინფინიტივი (απαρέμφατο) და მიმღეობა (μετοχή).

ბერძნულ ენაში დროები სამი სახისაა: ახლანდელი, წარსული და მომავალი. ახლანდელი დრო ორია: აწმყო (νεεστώτας) და პერფექტი (παρθεμεινος). პერფექტი მიეკუთვნება აგრეთვე წარსულ დროსაც. წარსული დროებია იმპერფექტი (παρθεμεινος), აორისტი (αόριστος) და პლუსკუამპერფექტი (συνεπτεμεινος). მომავალ დროებს მიეკუთვნება მარტივი მომავალი (απλός μέλλοντας) და დასრულებული მომავალი (συντελεσμένος μέλλοντας). მარტივი მომავალი, თავის მხრივ, ორი სახისაა: გახანგრძლივებული (ἐξακολουσθητικός) და მყისიერი (στιγμιαίος). ზმნის დროებიდან ზოგიერთი იწარმოება ერთი სიტყვით. მათ ეწოდებათ ერთსიტყვიანი (μονολεκτικοί) დროები, სხვები კი ყველა ფორმაში ორი ან სამი სიტყვისაგანაა შედგენილი. მათ ეწოდებათ ალწერთი (περιφραστικοί) დროები. ერთსიტყვიანი დროები სამია: აწმყო, იმპერფექტი და აორისტი. ალწერთი დროები ოთხია: მარტივი მომავალი, პერფექტი, პლუსკუამპერფექტი და დასრულებული მომავალი.

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
νεεστώτας	είμαι είσαι είναι είμαστε είστε είναι	είμαι είσαι είναι είμαστε είστε είναι			όντας
παρθεμεινός	ἦμουν ἦσους ἦταν ἦμασταν ἦσασταν ἦταν				
μέλλοντας	θα είμαι θα είσαι θα είναι θα είμαστε θα είστε θα είναι				

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
νεεστώτας	έχω έχεις έχει έχουμε έχετε έχουν				έχοντας
παρθεμεινός	είχα είχες είχε είχαμε είχατε είχαν				
μέλλοντας	θα έχω θα έχεις θα έχει θα έχουμε θα έχετε θα έχουν				

Ρήματα της πρώτης συζυγίας - Ενεργητική φωνή
 პირველი უღლების ზმნები - მოქმედებითი ჯგუფი

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	πληρώνω πληρώνεις πληρώνει πληρώνο(υ)με πληρώνετε πληρώνουν	να πληρώνω να πληρώνεις να πληρώνει να πληρώνο(υ)με να πληρώνετε να πληρώνουν	πλήρωνε πληρώνετε		πληρώνοντας
παρατατικός	πλήρωνα πλήρωνες πλήρωνε πληρώναμε πληρώνατε πλήρωναν				
αόριστος	πλήρωσα πλήρωσες πλήρωσε πληρώσαμε πληρώσατε πλήρωσαν	να πληρώσω να πληρώσεις να πληρώσει να πληρώσο(υ)με να πληρώσετε να πληρώσουν	πλήρωσε πληρώστε	πληρώσει	
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα πληρώνω θα πληρώνεις θα πληρώνει θα πληρώνο(υ)με θα πληρώνετε θα πληρώνουν				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα πληρώσω θα πληρώσεις θα πληρώσει θα πληρώσο(υ)με θα πληρώσετε θα πληρώσουν				
παρακείμενος	έχω πληρώσει (ή έχω πληρωμένο) έχεις πληρώσει έχει πληρώσει έχουμε πληρώσει έχετε πληρώσει έχουν πληρώσει	να έχω πληρώσει (ή να έχω πληρωμένο) να έχεις πληρώσει να έχει πληρώσει να έχουμε πληρώσει να έχετε πληρώσει να έχουν πληρώσει			
υπερσυντέλικος	είχα πληρώσει (ή είχα πληρωμένο) είχες πληρώσει είχε πληρώσει είχαμε πληρώσει είχατε πληρώσει είχαν πληρώσει				
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω πληρώσει (ή θα έχω πληρωμένο) θα έχεις πληρώσει θα έχει πληρώσει θα έχουμε πληρώσει θα έχετε πληρώσει θα έχουν πληρώσει				

Ρήματα της πρώτης συζυγίας - Παθητική φωνή
 პირველი ულგების მზებდო - ვნებობო გვადრო

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	πληρώνομαι πληρώνεσαι πληρώνεται πληρωνόμαστε πληρώνεστε πληρώνονται	να πληρώνομαι να πληρώνεσαι να πληρώνεται να πληρωνόμαστε να πληρώνεστε να πληρώνονται	(πληρώνου) (πληρώνεστε)		
παρατατικός	πληρωνόμουν πληρωνόσουν πληρωνόταν πληρωνόμασταν πληρωνόσασταν πληρώνονταν				
αόριστος	πληρώθηκα πληρώθηκες πληρώθηκε πληρωθήκαμε πληρωθήκατε πληρώθηκαν	να πληρωθώ να πληρωθείς να πληρωθεί να πληρωθούμε να πληρωθείτε να πληρωθούν	πληρώσου πληρωθείτε	πληρωθεί	
εξακολουθητι- κός μέλλοντας	θα πληρώνομαι θα πληρώνεσαι θα πληρώνεται θα πληρωνόμαστε θα πληρώνεστε θα πληρώνονται				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα πληρωθώ θα πληρωθείς θα πληρωθεί θα πληρωθούμε θα πληρωθείτε θα πληρωθούν				
παρακείμενος	έχω πληρωθεί (ή είμαι πληρωμένος) έχεις πληρωθεί έχει πληρωθεί έχουμε πληρωθεί έχετε πληρωθεί έχουν πληρωθεί	να έχω πληρωθεί (ή να είμαι πληρωμένος) να έχεις πληρωθεί να έχει πληρωθεί να έχουμε πληρωθεί να έχετε πληρωθεί να έχουν πληρωθεί			πληρωμένος
υπερσυντέλικος	είχα πληρωθεί (ή ήμουν πληρωμένος) είχες πληρωθεί είχε πληρωθεί είχαμε πληρωθεί είχατε πληρωθεί είχαν πληρωθεί				
συντέλεσμένος μέλλοντας	θα έχω πληρωθεί (ή θα είμαι πληρωμένος) θα έχεις πληρωθεί θα έχει πληρωθεί θα έχουμε πληρωθεί θα έχετε πληρωθεί θα έχουν πληρωθεί				

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	στολίζω στολίζεις στολίζει στολίζο(υ)με στολίζετε στολίζουν	να στολίζω να στολίζεις να στολίζει να στολίζο(υ)με να στολίζετε να στολίζουν	στόλιζε στολίζετε		στολίζοντας
παρεπτατικός	στόλιζα στόλιζες στόλιζε στόλιζαμε στόλιζατε στόλιζαν				
αόριστος	στόλισα στόλισες στόλισε στόλισαμε στόλισατε στόλισαν	να στολίσω να στολίσεις να στολίζει να στολίσο(υ)με να στολίσετε να στολίσουν	στόλισε στολίστε	στολίσει	
εξακολουθητι- -κός μέλλοντας	θα στολίζω θα στολίζεις θα στολίζει θα στολίζο(υ)με θα στολίζετε θα στολίζουν				
συνυμναίος μέλλοντας	θα στολίσω θα στολίσεις θα στολίσει θα στολίσο(υ)με θα στολίσετε θα στολίσουν				
παρακειμένος	έχω στολίσει (ή έχω στολισμένο) έχεις στολίσει έχει στολίσει έχουμε στολίσει έχετε στολίσει έχουν στολίσει	να έχω στολίσει (ή να έχω στολισμένο) να έχεις στολίσει να έχει στολίσει να έχουμε στολίσει να έχετε στολίσει να έχουν στολίσει			
υπερσυντέλικος	είχα στολίσει (ή είχα στολισμένο) είχες στολίσει είχε στολίσει είχαμε στολίσει είχατε στολίσει είχαν στολίσει				
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω στολίσει (ή θα έχω στολισμένο) θα έχεις στολίσει θα έχει στολίσει θα έχουμε στολίσει θα έχετε στολίσει θα έχουν στολίσει				

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	στολίζομαι στολίζεσαι στολίζεται στολίζόμαστε στολίζεστε στολίζονται	να στολίζομαι να στολίζεσαι να στολίζεται να στολίζόμαστε να στολίζεστε να στολίζονται	(στολίζου) (στολίζεστε)		
παρεστώτας	στολίζομαι στολίζεσαι στολίζεται στολίζόμαστε στολίζεστε στολίζονται				
αόριστος	στολίστηκα στολίστηκες στολίστηκε στολιστήκαμε στολιστήκατε στολίστηκαν	να στολιστώ να στολιστείς να στολιστεί να στολιστούμε να στολιστείτε να στολιστούν	στολίσου στολιστείτε	στολιστεί	
εξακολουθη- τικός μέλλοντας	θα στολίζομαι θα στολίζεσαι θα στολίζεται θα στολίζόμαστε θα στολίζεστε θα στολίζονται				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα στολιστώ θα στολιστείς θα στολιστεί θα στολιστούμε θα στολιστείτε θα στολιστούν				
παρακείμενος	έχω στολιστεί (ή είμαι στολισμένος) έχεις στολιστεί έχει στολιστεί έχουμε στολιστεί έχετε στολιστεί έχουν στολιστεί	να έχω στολιστεί (ή να είμαι στολισμένος) να έχεις στολιστεί να έχει στολιστεί να έχουμε στολιστεί να έχετε στολιστεί να έχουν στολιστεί			στολισμένος
υπερσυντέλικος	είχα στολιστεί (ή ήμουν στολισμένος) είχες στολιστεί είχε στολιστεί είχαμε στολιστεί είχατε στολιστεί είχαν στολιστεί				
συντέλεσμένος μέλλοντας	θα έχω στολιστεί (ή θα είμαι στολισμένος) θα έχεις στολιστεί θα έχει στολιστεί θα έχουμε στολιστεί θα έχετε στολιστεί θα έχουν στολιστεί				

Ρήματα της πρώτης συζυγίας - Ενεργητική φωνή
 პირველი ულლები მზებდი - მოქმედებითი ჯგუფი

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	πλέκω πλέκεις πλέκει πλέκο(υ)με πλέκετε πλέκουν	να πλέκω να πλέκεις να πλέκει να πλέκο(υ)με να πλέκετε να πλέκουν	πλέκε πλέκετε		πλέκοντας
παράτατικός	έπλεκα έπλεκες έπλεκε πλέκαμε πλέκατε έπλεκαν				
αόριστος	έπλεξα έπλεξες έπλεξε πλέξαμε πλέξατε έπλεξαν	να πλέξω να πλέξεις να πλέξει να πλέξο(υ)με να πλέξετε να πλέξουν	πλέξε πλέξτε	πλέξει	
εξακολουθη- τικός μέλλοντας	θα πλέκω θα πλέκεις θα πλέκει θα πλέκο(υ)με θα πλέκετε θα πλέκουν				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα πλέξω θα πλέξεις θα πλέξει θα πλέξο(υ)με θα πλέξετε θα πλέξουν				
παρακείμενος	έχω πλέξει (ή έχω πλεγμένο) έχεις πλέξει έχει πλέξει έχουμε πλέξει έχετε πλέξει έχουν πλέξει	να έχω πλέξει (ή να έχω πλεγμένο) να έχεις πλέξει να έχει πλέξει να έχουμε πλέξει να έχετε πλέξει να έχουν πλέξει			
υπερσυντέλικος	είχα πλέξει (ή είχα πλεγμένο) είχες πλέξει είχε πλέξει είχαμε πλέξει είχατε πλέξει είχαν πλέξει				
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω πλέξει (ή θα έχω πλεγμένο) θα έχεις πλέξει θα έχει πλέξει θα έχουμε πλέξει θα έχετε πλέξει θα έχουν πλέξει				

Ρήματα της πρώτης συζυγίας - Παθητική φωνή
 ზოგველი ულლები მდებდო - ვნებობი გვარო

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	πλέκομαι πλέκεσαι πλέκεται πλεκόμαστε πλέκεστε πλέκονται	να πλέκομαι να πλέκεσαι να πλέκεται να πλεκόμαστε να πλέκεστε να πλέκονται	(πλέκου) (πλέκεστε)		
παρατατικός	πλεκόμουν πλεκόσουν πλεκόταν πλεκόμασταν πλεκόσασταν πλέκονταν				
αόριστος	πλέχτηκα πλέχτηκες πλέχτηκε πλεχτήκαμε πλεχτήκατε πλέχτηκαν	να πλεχτώ να πλεχτείς να πλεχτεί να πλεχτούμε να πλεχτείτε να πλεχτούν	πλέξου πλεχτείτε	πλεχτεί	
εξακολουθη- τικός μέλλοντας	θα πλέκομαι θα πλέκεσαι θα πλέκεται θα πλεκόμαστε θα πλέκεστε θα πλέκονται				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα πλεχτώ θα πλεχτείς θα πλεχτεί θα πλεχτούμε θα πλεχτείτε θα πλεχτούν				
παρακείμενος	έχω πλεχτεί (ή είμαι πλεγμένος) έχεις πλεχτεί έχει πλεχτεί έχουμε πλεχτεί έχετε πλεχτεί έχουν πλεχτεί	να έχω πλεχτεί (ή να είμαι πλεγμένος) να έχεις πλεχτεί να έχει πλεχτεί να έχουμε πλεχτεί να έχετε πλεχτεί να έχουν πλεχτεί			πλεγμένος
υπερσυντέλικος	είχα πλεχτεί (ή ήμουν πλεγμένος) είχες πλεχτεί είχε πλεχτεί είχαμε πλεχτεί είχατε πλεχτεί είχαν πλεχτεί				
συντέλεσμένος μέλλοντας	θα έχω πλεχτεί (ή θα είμαι πλεγμένος) θα έχεις πλεχτεί θα έχει πλεχτεί θα έχουμε πλεχτεί θα έχετε πλεχτεί θα έχουν πλεχτεί				

Ρήματα της πρώτης συζυγίας - Ενεργητική φωνή
 პირველი ულლების ზმნები - მოქმედებითი გვარი

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	γράφω γράφεις γράφει γράφο(υ)με γράφετε γράφουν	να γράφω να γράφεις να γράφει να γράφο(υ)με να γράφετε να γράφουν	γράφε γράφετε		γράφοντας
παρεπτατικός	έγραφα έγραφες έγραφε γράφαμε γράφατε έγραφαν				
αόριστος	έγραψα έγραφες έγραψε γράψαμε γράψατε έγραψαν	να γράψω να γράψεις να γράφει να γράψο(υ)με να γράψετε να γράψουν	γράψε γράψτε	γράψει	
εξακολουθη- τικός μέλλοντας	θα γράφω θα γράφεις θα γράφει θα γράφο(υ)με θα γράφετε θα γράφουν				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα γράψω θα γράψεις θα γράψει θα γράψο(υ)με θα γράψετε θα γράψουν				
παρακείμενος	έχω γράψει (ή έχω γραμμένο) έχεις γράψει έχει γράψει έχουμε γράψει έχετε γράψει έχουν γράψει	να έχω γράψει (ή να έχω γραμμένο) να έχεις γράψει να έχει γράψει να έχουμε γράψει να έχετε γράψει να έχουν γράψει			
υπερσυντέλικος	είχα γράψει (ή είχα γραμμένο) είχες γράψει είχε γράψει είχαμε γράψει είχατε γράψει είχαν γράψει				
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω γράψει (ή θα έχω γραμμένο) θα έχεις γράψει θα έχει γράψει θα έχουμε γράψει θα έχετε γράψει θα έχουν γράψει				

Рήματα της πρώτης συζυγίας - Παθητική φωνή
პირველი უღლების მშენები - ვნებითი გვარი

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	γράφομαι γράφεσαι γράφεται γραφόμαστε γράφεστε γράφονται	να γράφομαι να γράφεσαι να γράφεται να γραφόμαστε να γράφεστε να γράφονται	(γράφου) (γράφεστε)		
παρεστώτας	γραφόμουν γραφόσουν γραφόταν γραφόμασταν γραφόσασταν γράφονταν				
αόριστος	γράφηκα γράφηκες γράφηκε γραφήκαμε γραφήκατε γράφηκαν	να γραφτώ να γραφτείς να γραφτεί να γραφτούμε να γραφτείτε να γραφτούν	γράφου γραφτείτε	γραφτεί	
εξακολουθη- τικός μέλλοντας	θα γράφομαι θα γράφεσαι θα γράφεται θα γραφόμαστε θα γράφεστε θα γράφονται				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα γραφτώ θα γραφτείς θα γραφτεί θα γραφτούμε θα γραφτείτε θα γραφτούν				
παρακεείμενος	έχω γραφτεί (ή είμαι γραμμένος) έχεις γραφτεί έχει γραφτεί έχουμε γραφτεί έχετε γραφτεί έχουν γραφτεί	να έχω γραφτεί (ή να είμαι γραμμένος) να έχεις γραφτεί να έχει γραφτεί να έχουμε γραφτεί να έχετε γραφτεί να έχουν γραφτεί			γραμμένος
υπερσυντέλικος	είχα γραφτεί (ή ήμουν γραμμένος) είχες γραφτεί είχε γραφτεί είχαμε γραφτεί είχατε γραφτεί είχαν γραφτεί				
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω γραφτεί (ή θα είμαι γραμμένος) θα έχεις γραφτεί θα έχει γραφτεί θα έχουμε γραφτεί θα έχετε γραφτεί θα έχουν γραφτεί				

Ρήματα της δεύτερης συζυγίας - Ενεργητική φωνή
მეორე უღლები მზნები - მოქმედებითი ჯგუფი

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	αγαπώ, -άω αγαπάς αγαπά(ει) αγαπούμε, -άμε αγαπάτε αγαπούν, -άν	να αγαπώ, -άω να αγαπάς να αγαπά(ει) να αγαπούμε, -άμε να αγαπάτε να αγαπούν, -άν	αγάπα αγαπάτε		αγαπώντας
παρατατικός	αγαπούσα αγαπούσες αγαπούσε αγαπούσαμε αγαπούσατε αγαπούσαν				
αόριστος	αγάπησα αγάπησες αγάπησε αγαπήσαμε αγαπήσατε αγάπησαν	να αγαπήσω να αγαπήσεις να αγαπήσει να αγαπήσο(υ)με να αγαπήσετε να αγαπήσουν	αγάπησε αγαπήστε	αγαπήσει	
εξακολουθη- τικός μέλλοντας	θα αγαπώ, -άω θα αγαπάς θα αγαπά(ει) θα αγαπούμε, -άμε θα αγαπάτε θα αγαπούν, -άν				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα αγαπήσω θα αγαπήσεις θα αγαπήσει θα αγαπήσο(υ)με θα αγαπήσετε θα αγαπήσουν				
παρακεείμενος	έχω αγαπήσει (ή έχω αγαπημένο) έχεις αγαπήσει έχει αγαπήσει έχουμε αγαπήσει έχετε αγαπήσει έχουν αγαπήσει	να έχω αγαπήσει (ή να έχω αγαπημένο) να έχεις αγαπήσει να έχει αγαπήσει να έχουμε αγαπήσει να έχετε αγαπήσει να έχουν αγαπήσει			
υπερσυντέλικος	είχα αγαπήσει (ή είχα αγαπημένο) είχες αγαπήσει είχε αγαπήσει είχαμε αγαπήσει είχατε αγαπήσει είχαν αγαπήσει				
συντελεσμένος μέλλοντος	θα έχω αγαπήσει (ή θα έχω αγαπημένο) θα έχεις αγαπήσει θα έχει αγαπήσει θα έχουμε αγαπήσει θα έχετε αγαπήσει θα έχουν αγαπήσει				

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	αγαπιέμαι αγαπιέσαι αγαπιέται αγαπιόμαστε αγαπιέστε αγαπιούνται	να αγαπιέμαι να αγαπιέσαι να αγαπιέται να αγαπιόμαστε να αγαπιέστε να αγαπιούνται			
παρατατικός	αγαπιόμουν αγαπιόσουν αγαπιόταν αγαπιόμασταν αγαπιόσασταν αγαπιόνταν				
αόριστος	αγαπήθηκα αγαπήθηκες αγαπήθηκε αγαπήθήκαμε αγαπήθήκατε αγαπήθηκαν	να αγαπηθώ να αγαπηθείς να αγαπηθεί να αγαπηθούμε να αγαπηθείτε να αγαπηθούν	αγαπήσου αγαπηθείτε	αγαπηθεί	
εξακολουθη- τικός μέλλοντας	θα αγαπιέμαι θα αγαπιέσαι θα αγαπιέται θα αγαπιόμαστε θα αγαπιέστε θα αγαπιούνται				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα αγαπηθώ θα αγαπηθείς θα αγαπηθεί θα αγαπηθούμε θα αγαπηθείτε θα αγαπηθούν				
παρακείμενος	έχω αγαπηθεί (ή είμαι αγαπημένος) έχεις αγαπηθεί έχει αγαπηθεί έχουμε αγαπηθεί έχετε αγαπηθεί έχουν αγαπηθεί	να έχω αγαπηθεί (ή να είμαι αγαπημένος) να έχεις αγαπηθεί να έχει αγαπηθεί να έχουμε αγαπηθεί να έχετε αγαπηθεί να έχουν αγαπηθεί			αγαπημένος
υπερσυντέλικος	είχα αγαπηθεί (ή ήμουν αγαπημένος) είχες αγαπηθεί είχε αγαπηθεί είχαμε αγαπηθεί είχατε αγαπηθεί είχαν αγαπηθεί				
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω αγαπηθεί (ή θα είμαι αγαπημένος) θα έχεις αγαπηθεί θα έχει αγαπηθεί θα έχουμε αγαπηθεί θα έχετε αγαπηθεί θα έχουν αγαπηθεί				

Ρήματα της δεύτερης συζυγίας - Ενεργητική φωνή
 მორე უღუეზის მზედო - მოქმედობის გზად

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	αποτελώ αποτελείς αποτελεί αποτελούμε αποτελείτε αποτελούν	να αποτελώ να αποτελείς να αποτελεί να αποτελούμε να αποτελείτε να αποτελούν	(αποτελεί) (αποτελείτε)		αποτελώντας
παρεπτατικός	αποτελούσα αποτελούσες αποτελούσε αποτελούσαμε αποτελούσατε αποτελούσαν				
αόριστος	αποτέλεσα αποτέλεσες αποτέλεσε αποτελέσαμε αποτελέσατε αποτέλεσαν	να αποτελέσω να αποτελέσεις να αποτελέσει να αποτελέσω(υ)με να αποτελέσετε να αποτελέσουν	αποτέλεσε αποτελέστε	αποτελέσει	
εξακολουθη- τικός μέλλοντας	θα αποτελώ θα αποτελείς θα αποτελεί θα αποτελούμε θα αποτελείτε θα αποτελούν				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα αποτελέσω θα αποτελέσεις θα αποτελέσει θα αποτελέσω(υ)με θα αποτελέσετε θα αποτελέσουν				
παρακείμενος	έχω αποτελέσει (ή έχω αποτελεσμένο) έχεις αποτελέσει έχει αποτελέσει έχουμε αποτελέσει έχετε αποτελέσει έχουν αποτελέσει	να έχω αποτελέσει (ή να έχω αποτελεσμένο) να έχεις αποτελέσει να έχει αποτελέσει να έχουμε αποτελέσει να έχετε αποτελέσει να έχουν αποτελέσει			
υπερσυντέλικος	είχα αποτελέσει (ή είχα αποτελεσμένο) είχες αποτελέσει είχε αποτελέσει είχαμε αποτελέσει είχατε αποτελέσει είχαν αποτελέσει				
συντέλεσμένος μέλλοντας	θα έχω αποτελέσει (ή θα έχω αποτελεσμένο) θα έχεις αποτελέσει θα έχει αποτελέσει θα έχουμε αποτελέσει θα έχετε αποτελέσει θα έχουν αποτελέσει				

Ρήματα της δεύτερης συζυγίας - Παθητική φωνή
 მცოდნე უკლებლის მძებნო - ვნებოთა გვარო

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	αποτελούμαι αποτελείσαι αποτελείται αποτελούμαστε αποτελείστε αποτελούνται	να αποτελούμαι να αποτελείσαι να αποτελείται να αποτελούμαστε να αποτελείστε να αποτελούνται			
παρατατικός	αποτελούμουν αποτελούσουν αποτελούνταν αποτελούμασταν αποτελούσασταν αποτελούνταν				
αόριστος	αποτελέστηκα αποτελέστηκες αποτελέστηκε αποτελεστήκαμε αποτελεστήκατε αποτελέστηκαν	να αποτελεστώ να αποτελεστείς να αποτελεστεί να αποτελεστούμε να αποτελεστείτε να αποτελεστούν	αποτελέσου αποτελεστείτε	αποτελεστεί	
εξακολουθη- τικός μέλλοντας	θα αποτελούμαι θα αποτελείσαι θα αποτελείται θα αποτελούμαστε θα αποτελείστε θα αποτελούνται				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα αποτελεστώ θα αποτελεστείς θα αποτελεστεί θα αποτελεστούμε θα αποτελεστείτε θα αποτελεστούν				
παρακείμενος	έχω αποτελεστεί (ή είμαι αποτελεσμένος) έχεις αποτελεστεί έχει αποτελεστεί έχουμε αποτελεστεί έχετε αποτελεστεί έχουν αποτελεστεί	να έχω αποτελεστεί (ή να είμαι αποτελεσμένος) να έχεις αποτελεστεί να έχει αποτελεστεί να έχουμε αποτελεστεί να έχετε αποτελεστεί να έχουν αποτελεστεί			αποτελεσμένος
υπερσυντέλικος	είχα αποτελεστεί (ή ήμουν αποτελεσμένος) είχες αποτελεστεί είχε αποτελεστεί είχαμε αποτελεστεί είχατε αποτελεστεί είχαν αποτελεστεί				
συντέλεσμένος μέλλοντας	θα έχω αποτελεστεί (ή θα είμαι αποτελεσμένος) θα έχεις αποτελεστεί θα έχει αποτελεστεί θα έχουμε αποτελεστεί θα έχετε αποτελεστεί θα έχουν αποτελεστεί				

Ρήματα της δεύτερης συζυγίας - Παθητική φωνή (αποθετικά ρήματα)
 მეორე უღლების ზმნები - ვნებობთ გვარო

χρόνοι	οριστική	υποτακτική	προστακτική	απαρέμφατο	μετοχή
ενεστώτας	θυμάμαι, θυμούμαι θυμάσαι θυμάται θυμόμαστε, θυμούμαστε θυμάστε θυμούνται	να θυμάμαι, θυμούμαι να θυμάσαι να θυμάται να θυμόμαστε, θυμούμαστε να θυμάστε να θυμούνται			
παρατατικός	θυμόμουν θυμόσουν θυμόταν θυμόμασταν θυμόσασταν θυμόνταν				
αόριστος	θυμήθηκα θυμήθηκες θυμήθηκε θυμηθήκαμε θυμηθήκατε θυμήθηκαν	να θυμηθώ να θυμηθείς να θυμηθεί να θυμηθούμε να θυμηθείτε να θυμηθούν	θυμήσου θυμηθείτε	θυμηθεί	
εξακολουθη- κός μέλλοντας	θα θυμάμαι, θυμούμαι θα θυμάσαι θα θυμάται θα θυμόμαστε, θα θυμούμαστε θα θυμάστε θα θυμούνται				
στιγμιαίος μέλλοντας	θα θυμηθώ θα θυμηθείς θα θυμηθεί θα θυμηθούμε θα θυμηθείτε θα θυμηθούν				
παρακείμενος	έχω θυμηθεί (ή είμαι θυμημένος) έχεις θυμηθεί έχει θυμηθεί έχουμε θυμηθεί έχετε θυμηθεί έχουν θυμηθεί	να έχω θυμηθεί (ή να είμαι θυμημένος) να έχεις θυμηθεί να έχει θυμηθεί να έχουμε θυμηθεί να έχετε θυμηθεί να έχουν θυμηθεί			θυμημένος
υπερσυντέλικος	είχα θυμηθεί (ή ήμουν θυμημένος) είχες θυμηθεί είχε θυμηθεί είχαμε θυμηθεί είχατε θυμηθεί είχαν θυμηθεί				
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω θυμηθεί (ή θα είμαι θυμημένος) θα έχεις θυμηθεί θα έχει θυμηθεί θα έχουμε θυμηθεί θα έχετε θυμηθεί θα έχουν θυμηθεί				

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ
აწარმოებ ნაბნობა სიძ*

Ενεστώτας	Αόριστος		Μετοχή Παθητική
	Ενεργητικός	Παθητικός	
αγγέλω	άγγειλα / ήγγειλα (λογ.)	αγγέλθηκα	αγγελμένος
-άγω	-ήγαγα	-άχθηκα/-ήχθ-ην, -ης...-η...(λογ.)	-αγμένος/-ηγμένος (λογ.)
-αιρώ	-αίρεσα	-αιρέθηκα	-αιρεμένος/-ηρημένος (λογ.)
αμαρταίνω	αμάρτησα	-----	-----
ανατέλλω	ανάτειλα	-----	-----
ανεβαίνω	ανέβηκα	-----	ανεβασμένος
απελαύνω	απέλασα	απελάθηκα	-----
απέχω	απείχα/απέσχ-ον, -ες, -ε... (λογ.)	απέχω/απόσχω	
αποθαρρύνω	αποθάρρυνα	αποθαρρύνθηκα	αποθαρρημένος
απονέμω	απόνειμα	απονεμήθηκα	-----
αποσταίνω	απόστασα	-----	αποσταμένος
αρέσω	άρεσα	-----	-----
αρκώ	άρκεσα/ήρκεσα (λογ.)	αρκέστηκα	-----
αρταίνω	άρτυσα	αρτύθηκα	αρτυμένος
αυξάνω	αύξησα	αυξήθηκα	αυξημένος
αφήνω	άφησα	αφέθηκα	αφημένος
βάζω, βάλλω	έβαλα	βάλθηκα, βλήθηκα	βαλμένος, βλημένος
βαραίνω	βάρυνα	-----	βαρεμένος
βαρώ	βάρεσα	βαρέθηκα	βαρεμένος
βαστώ	βάσταξα, βάστηξα	βαστάχθηκα, βαστήχθηκα	βασταγμένος, βαστηγμένος
βγάζω	έβγαλα	βγάλθηκα	βγαλμένος
βγαίνω	βγήκα	-----	βγαλμένος
βλασταίνω	βλάστησα	-----	βλαστημένος
βλέπω	είδα	ειδώθηκα	ιδωμένος
βόσκω	βόσκησα	βοσκήθηκα	βοσκημένος
βρέχω	έβρεξα	βράχθηκα/βρέχθηκα	βρε(γ)μένος
βρίσκω	βρήκα	βρέθηκα	-----
βυζαίνω	βύζαξα	βυζάχθηκα	βυζαγμένος
γδέρνω	έγδαρα	γδάρθηκα	γδαρμένος
γέρνω	έγειρα	-----	γερμένος
γίνομαι	έγινα	γίνηκα	γινωμένος
δεικνύω	έδειξα	δείχθηκα/-χθήκα	δειγμένος/δεδειγμένος
δέρνω	έδειρα	δάρθηκα	δαρμένος
διαβαίνω	διάβηκα	-----	-----
διαβλέπω	δειίδα/διέβλεψα	διαβλέφθηκα	-----
διαμαρτύρομαι	-----	διαμαρτυρήθηκα	διαμαρτυρημένος
διαρρηγνύω	διέρρηξα	διαρρήχθηκα/-χθηκα	διαρρηγμένος
δίνω	έδωσα	δόθηκα	δοσμένος
διψώ	δίψασα	-----	διψασμένος
δρω	έδρασα	-----	-----
εγείρω	έγειρα	εγέρθηκα	εγερμένος
εγκαθιστώ/εγκατασταίνω	εγκατέστησα	εγκαταστάθηκα	εγκαταστημένος / εγκατεστημένος

* ძირითადად, ბერძნულ გრამატიკებში ამ სიძის შედგენილას წერენ მხოლოდ მოქმედებითი გვარის აწმყო დროსა და აორისეს, ვნებითი გვარის აორისესა და ვნებითი გვარის მიმდებარეს, ვინაიდან ამ ფორმებიდან მზის ნებისმიერი სხვა ფორმა თუ დრო აღვიღად იწარმოება.

εκπλήσσω	εξέπληξα	εξεπλάγ-ην, -ης, -η...	-----
-ελαύνω	έλασα/ήλασα (λογ.)	ελάθηκα	-----
έρχομαι	ήρθα / ήλθα	-----	-----
εύχομαι	-----	ευχήθηκα	-----
εφευρίσκω	εφεύρα/εφηύρα (λογ.)	εφευρέθηκα	εφευρεμένος / εφευρημένος (λογ.)
έχω	είχα	-----	-----
θέλω	θέλησα/ήθελα	-----	ηθελημένος (λογ.)
θέτω	έθεσα	τέθηκα	θεμένος/τεθειμένος (λογ.)
-ίσταμαι	-----	-έστ-ην, -ης, -η...	-----
καθιστώ	κατέστησα	καταστάθηκα	κατεστημένος
κάθομαι	κάθισα/έκατσα	-----	καθισμένος
καίω	έκαψα	κάηκα	καμένος
καλώ	κάλεσα	καλέστηκα/κλήθηκα	καλεσμένος/ -κεκλημένος (λογ.)
κάνω	έκανα / έκαμα	-----	καμωμένος
καταλαβαίνω	κατάλαβα	-----	-----
καταπλήσσω	κατέπληξα	κατεπλάγ-ην, -ης, -η... (λογ.)	-----
κατάσχω	κατέσχεσα / κατέσχ-ον, -ες, -ε... (λογ.)	κατασχέθηκα	κατεσχημένος (λογ.)
καταφρονώ	καταφρόνησα / καταφρόνεσα	καταφρονήθηκα / καταφρονέθηκα	καταφρονημένος / καταφρονημένος
κατεβαίνω	κατέβηκα	-----	κατεβασμένος
κείμαι	-----	κείτο / εκείτο	-----
κλαίω	έκλαψα	κλάφτηκα	κλαμένος
κλέβω	έκλεψα	κλέφτηκα/έκλαπ-η, -ησαν	κλεμμένος
λαμβάνω	έλαβα	λήφθηκα	ειλημμένος
λαχαίνω	έλαχα	-----	-----
λέγω	είπα	ειπώθηκα / λέχθηκα / ελέχθ-η, -ησαν (λογ.)	ειπωμένος
-λέγω	-έλεξα	λέχθηκα / ελέγ-ην, -ης, -η... (λογ.)	λεγμένος
λεπτύνω / λεπταίνω	λέπτυνα	λεπτύνθηκα	λεπτυσμένος
μαθαίνω	έμαθα	μαθεύτηκα	μαθημένος
μακραίνω	μάκρυνα	-----	μακρεμένος
μεθάω / -ώ	μέθυσα	-----	μεθυσμένος
μειγνύω	έμειξα	μίχθηκα	μιγμένος
μένω	έμεινα	-----	-----
μετέχω	μετείχα / μετέσχ-ον, -ές, -ε... (λογ.)	-----	-----
μηνώ	μήνυσα	μηνύθηκα	μηνυμένος
μολύνω	μόλυνα	μολύνθηκα	μολυσμένος
μπαίνω	μπήκα	-----	μπασμένος
μπορώ	μπόρεσα	-----	-----
νέμω	ένειμα	νεμήθηκα	νεμημένος
ντρέπομαι	-----	ντράπηκα	-----
ξεδιαλύνω	ξεδιάλυνα	ξεδιαλύθηκα	ξεδιαλυμένος
ξέρω	ήξερα	-----	-----
ξεχνώ	ξέχασα	ξεχάστηκα	ξεχασμένος
παθαίνω	έπαθα	-----	παθημένος
παίρνω	πήρα	πάρθηκα	παρμένος
παραγγέλω/παραγγέλνω	παράγγειλα / παρήγγειλα (λογ.)	παραγγέλθηκα	παραγγελμένος

παριστώ / παριστάνω / παρασταίνω	παράστησα / παρέστησα	παραστάθηκα	παραστημένος
πεινώ	πείνασα	-----	πεινασμένος
περνώ	πέρασα	περάστηκα	περασμένος
πετυχαίνω	πέτυχα	-----	πετυχημένος
πετώ	πέταξα	πετάχτηκα	πετα(γ)μένος
πέφτω	έπεσα	-----	πεσμένος
πηγαίνω / πάω	πήγα	-----	-----
πίνω	ήπια	-----	πωμένος
πλανώ / πλανεύω	πλάνεσα / πλάνεψα	πλανήθηκα / πλανεύτηκα	πλανημένος / πλανεμένος
πλέκω	έπλεξα	πλέχτηκα / επλάκ-ην, -ης, -η... (λογ.)	πλεγμένος
πλένω	έπλυνα	πλύθηκα	πλυμένος
πλέω	έπλευσα	-----	-----
πνέω	έπνευσα	-πνεύστηκα	-πνευσμένος
πονώ	πόνεσα	-πονέθηκα	πονεμένος
ρέω	έρρευσα	-----	-----
σέβομαι	-----	σεβάστηκα	-----
σέρνω	έσυρα	σύρθηκα	συρμένος
σπω / σπάζω / σπάνω / σπάω	έσπασα	σπάστηκα	σπασμένος
σπείρω / σπέρνω	έσπειρα	σπάρθηκα	σπαρμένος
στέκομαι / στέκω	-----	στάθηκα	-----
στέλλω / στέλνω	έστειλα	στάλθηκα / εστάλ-ην, - ης, -η... (λογ.)	σταλμένος / εσταλμένος (λογ.)
στενοχωρώ	στενοχώρησα / στενοχώρεσα	στενοχωρήθηκα / στενοχωρέθηκα	στενοχωρημένος / στενοχωρεμένος
στρέφω	έστρεψα	στράφηκα	στραμμένος / -στρεμμένος / -εστραμμένος
συ(γ)χωρώ	συ(γ)χώρησα / συ(γ)χώρεσα	συ(γ)χωρήθηκα / συ(γ)χωρέθηκα	συ(γ)χωρημένος / συ(γ)χωρεμένος
συμβαίνει	-----	συνέβη	-----
συμπαρίσταμαι / συμπαραστέκομαι	-----	συμπαραστάθηκα	-----
συνιστώ / συστήνω	συνέστησα / σύστησα	συστάθηκα / συστήθηκα	συστημένος
σύρω / σέρνω	έσυρα	σύρθηκα	συρμένος
σφάλλω	έσφαλα	-----	εσφαλμένος
σωπαίνω	σώπασα	-----	σωπασμένος
σιωπώ	σιώπησα	-σιωπήθηκα	σιωπημένος
τείνω	έτεινα	τάθηκα	τεταμένος (λογ.)
τελώ	τέλεσα	τελέστηκα	-τελεσμένος
τέμνω	έτμησα / έταμα	τμήθηκα	τμημένος / τετμημένος (λογ.)
τίθεμαι	-----	τέθηκα / ετέθ-ην, -ης, - η... (λογ.)	τεθειμένος
τραβώ	τράβηξα	τραβήχτηκα	τραβηγμένος
τρέπω	έτρεψα	τράπηκα / ετράπ-ην, -ης, -η...	-τραμμένος / -τετραμμένος (λογ.)
τρέφω	έθρεψα	τράφηκα / θράφηκα / θρέφτηκα	θρεμμένος
τρώ(γ)ω	έφαγα	φαγώθηκα	φαγωμένος
τυχαίνω / τυγχάνω	έτυχα	τεύχθηκα	-----
υπόσχομαι	-----	υποσχέθηκα	υποσχεμένος / υπεσχημένος (λογ.)
φαίνομαι	-----	φάνηκα	-----
φεύγω	έφυγα	-φεύχθηκα	-----

φθείρω	έφθαιρα	φθάρθηκα / εφθάρ-ην, - ης, -η... (λογ.)	φθαρμένος / εφθαρμ (λογ.)
φταίω	έφταιξα	-----	-----
χαίρομαι / χαίρω	-----	χάρηκα	-----
χέω	έχυσα	χύθηκα	χεχυμένος
χορταίνω	χόρτασα	χορτάστηκα	χορτασμένος
ψάλλω / ψέλλω	έψαλα	ψάλθηκα / εψάλ-η, -ησαν (λογ.)	ψαλμένος